

ELS CLIENTS DE LA FUSTERIA DE PAU OLLÉ GAVALDÀ ("EL PAU FUSTER" O "EL PAU CANALS")

Josep Santesmases i Ollé*

Resum

Estudi realitzat a partir del buidatge de tres llibres de comptes de la fusteria de Pau Ollé Gavalrà, ubicada a Vila-rodona. Comptes iniciats l'any 1914 i que traspassen la seva mort, ocorreguda l'any 1955. L'article pretén situar la ubicació geogràfica dels seus clients i mostrar algunes feines. També ens hem proposat, amb l'ajuda de la memòria oral, identificar moltes de les persones que es relacionen, ordenades per pobles i municipis.

Paraules clau: oficis, fusteria, onomàstica, Vila-rodona.

Abstract

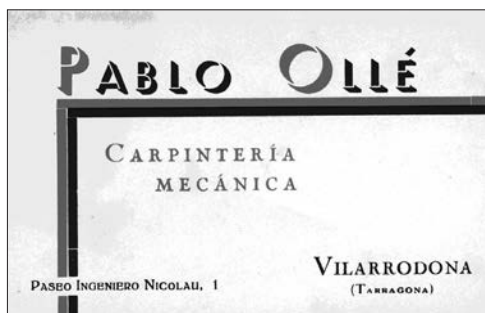
Analysis made from the extraction of three books of accounts from Pau Ollé Gavalrà's carpentry, located in Vila-rodona. These accounts began in 1914 and overcame the moment of his death, in 1955. This paper tries to shed light on the geographic location of his customers and to show some professions. We are also aimed to identify, helped by oral memory, many of the people listed, sorted by towns and municipalities.

Key words: trades, carpentry, onomastics, Vila-rodona.

1. INTRODUCCIÓ I FONTS TREBALLADES

Aquest és un treball basat gairebé exclusivament en tres llibres de comptes de la fusteria del meu avi matern, Pau Ollé Gavalrà. El primer comença l'any 1914 i acaba el 1935, i s'en-cavalca amb el segon, que s'inicia el 1933 i arriba fins al 1948, i el darrer, des d'aquesta data fins al 1957-1958, més un petit afegit de 1966 que no hem recollit. Més o menys ve a ser un registre previ de factures. És a dir, una relació de feines fetes abans de fer-se la factura. Moltes vegades trobem entremig de conceptes la constatació d'haver-se cobrat la factura en

* Centre d'Estudis del Gàil. És president de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i vicepresident segon de l'Institut Ramon Muntaner. És codirector de Plecs d'Història Local, suplement de la revista *L'Avenç*. És membre del consell de redacció de les revistes *Frontissa*, *Tornaveu* i *Canemàs*. Adreça electrònica: santesmases@telefonica.net.

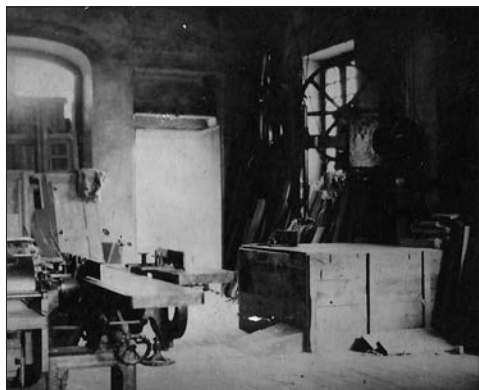
□ Targeta del negoci de la fusteria.

□ Pau Ollé de jove.

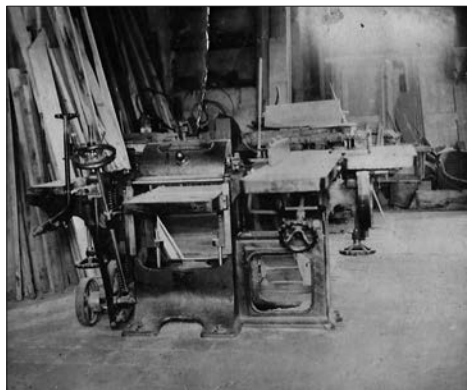
una data concreta, especificat amb un "recibí" o "rebut", "pagado" o "pagat". A vegades en una pàgina concreta no s'ha indicat l'any i cal suposar-lo en funció del que portin les pàgines anteriors o posteriors. Cada pàgina està dedicada a un client. A vegades dues de seguides, o a vegades una pàgina s'aprofita per a dos clients. No cal dir que els clients més regulars tornen a sortir en altres pàgines posteriors. D'alguns gairebé cada any es relaciona alguna feina feta, i d'altres són més esparses o puntuals, d'una vegada i prou.

Els llibres estan escrits pràcticament sempre en un català molt deficient, fruit evident d'una nul·la o escassa escolarització en català, i fins i tot gairebé podríem afirmar d'una escolarització no gaire completa, però també fruit, és clar, d'una llengua catalana viva i pràcticament exclusiva a casa i al carrer. Així, doncs, hi abunden les faltes d'ortografia i hi sovintegen els castellanismes o la intercalació de paraules castellanen. Molt sovint els clients són relacionats amb el renom de la casa o un de propi. I també sovint el mateix client l'anirem trobant escrit de maneres diferents, amb nom i cognom o cognoms, amb nom i renom, amb renom, o amb nom i cognom i també el renom. A vegades també hi figura l'ofici, que pot haver esdevingut renom o no. Els noms propis gairebé sempre estan escrits en castellà, castellanitzats o també mal escrits en català. En el cas dels clients vila-rodonins ens ha ajudat molt a interpretar-los i a situar les persones el fet d'haver sentit els renoms i els cognoms de les cases i d'haver conegut algunes de les persones relacionades o els seus descendents. En els dels altres pobles de l'entorn ja no és tan fàcil pel fet de no haver-los sentit mai en molts casos. A més a més, normalment molts dels clients de fora vila acostumen a estar escrits amb un sol nom, sigui nom propi, cognom o renom, cosa que no passa tant en els de Vila-rodonà.

Aquest, però, no és un treball lingüístic, tot i que hi ha matèria per analitzar, ni tampoc és un treball d'onomàstica, tot i que en pot tenir les aparences i molt material per poder ser

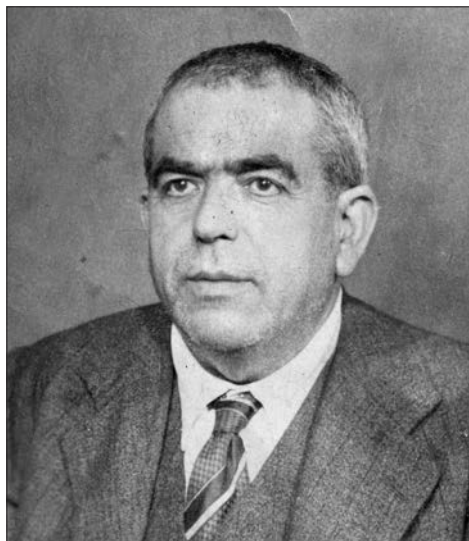
□ La fusteria de Pau Ollé.

□ Les màquines de la fusteria: la màquina d'obrar i la serra cinta.

utilitzat en un treball més extens quant a les fonts documentals a consultar. El que hem pretès és relacionar sobretot la clientela de la fusteria de Pau Ollé durant quatre dècades de manera que ens permeti veure l'extensió geogràfica per on va desenvolupar la seva activitat professional. Cada client apareix relacionat en una llista ordenada alfabèticament per municipis, pobles o llogarets, que indica els anys en què es van realitzar feines de fusteria. Quan entre un any i l'altre hi figura un guionet vol dir que són els relacionats en una mateixa pàgina del llibre de comptes, i quan se separen per comes són ja de pàgines distintes. Els clients els distingim en negreta rodona quan són noms propis, cognoms o topònims, i en negreta cursiva quan entenem que són renoms, tot i que algunes vegades es fa difícil poder-ho concretar, i també quan el nom ha esdevingut un hipocorístic o quan un prenom ha esdevingut el nom de la casa o renom. En alguns casos també posem en negreta cursiva l'ofici i l'adreça. Entre claudàtors complementem la informació de la persona o la casa. Hem optat per transcriure al més correctament possible els cognoms i els renoms. En el cas dels noms propis de persona ens hem inclinat per escriure'ls segons entenem que es feien servir. Per molt que "Juan" ho trobem escrit en castellà sabem que sempre l'anomenaren "Joan". No és així en altres casos com ara "Francisco" o "Isidro", en els quals respectarem la denominació castellana tot i que sabem que la "o" final es pronunciava i es pronuncia encara en alguns casos com una "u". Tampoc és un treball sobre l'activitat econòmica realitzat a partir de l'evolució dels preus o etnològic sobre la diversitat de feines que un fuster de poble realitzava. Tanmateix, remarcarem, detallant-les, algunes feines que ens poden il·lustrar coses significatives en relació amb l'evolució històrica, de circumstàncies o fets locals, com l'aparició o desaparició de negocis i persones o la referida diversitat, si més no la que s'allunya del present o del passat recent. També esmentarem algun preu per tenir una idea puntual i fer alguna comparança.

Hem intentat complementar la informació dels clients, saber-ne el cognom si només s'anotaven amb el renom, el carrer on vivien si és possible, situar les masies i obtenir alguna altra informació que ens amplii el coneixement de la persona o la casa. Això ho hem fet a partir de bibliografia que adjuntem al final de l'article, amb notes a peu de pàgina, i en bona

□ Retrat del darrer carnet d'identitat de Pau Ollé.

mesura parlant amb persones que ens han ajudat a complementar-ho.¹ També ens ha ajudat una relació dels vila-rodonins de l'any 1925 feta per Eduard Casabona (EC) feta a Jovellanos (Cuba), on havia emigrat, que recorda casa per casa els seus habitants i les llistes de pobres que anualment s'elaboraven a la casa de la vila de Vila-rodonà durant les primeres dècades del segle XX, amb noms, carrer on vivien i renoms.²

2. LA FUSTERIA DE PAU OLLÉ. FAMÍLIA, FEINES I CLIENTS

"A cal fuster fan bàssies", diu una dita. Evidentment feien bàssies per donar menjar a les bèsties, gàbies de conills, escales de collir olives, menjadores per als animals de pèl o llana, postissos per als carros, posts d'esplanar, posaven culs a les galledes quan s'havien foradat,

¹ Per tant, ens cal agrair la col·laboració de les següents persones, que han estat preguntades per un cas concret o pels d'una població, o han fet gestions mirant de trobar informació: Dolors Figueras Ribé, Josep Cardó Ballart i Ester Cunillera Figuerola per Aiguamúrcia; Nuri Arnedo Colet i Josep Domingo Viñas per l'Albà, Masbarrat i les Destres; Josep Galofré Ferré, Josep Montserrat Morgades i Josep Montserrat Treig per les Pobles; Joan Cunillera Artigal, Maria Grau Torrents i Alfred Arola Ferrer per Santes Creus; Maria Vallvé Masgoret per Alió; Montserrat Ruiz Cardellà per Bràfim; Rafel Miquel Morgades per Masllorç; Isidre Pastor Batalla per Rodonyà; Josep M. Torres López i Dolors Santesmases Ollé per Valls; Isabel Calaf Gestí per Vilardida; Plàcid Busquets Alegret, M. Carme Cardó, Glòria Ferrando, Josep M. Gavallda Gotarra, Josefina Llorca Virgili, Clavé Miquel Farré, Albert Miquel Vives, Joana Rabada Sanromà, Llorenç Rabada Sanromà, Magdalena Ricart, Montserrat Vives Robert i Pilar Vives Vives per Vila-rodonà, gràcies als quals hem enriquit la informació documental; sempre, és clar, amb el risc que la fragilitat de la memòria comporta. A tots ells, moltes gràcies.

² És curiós comprovar com gairebé tots els pobres són relacionats amb el renom, que complementa el nom i cognoms, i com els que no en són considerats només són referits a les actes municipals amb nom i cognoms.

□ Any 1945. Davant de la fusteria veiem tota la vorera plena de rolls pererrar. Igualment dins del pati i a l'altra banda del carrer.

feien tapes de comuna, peces d'alzina per a un camió, tota mena de peces i estris per als sindicats agrícoles, les petites fàbriques d'alcohol o els pagesos que es feien el vi a casa. No ens descuidem pas totes les feines clàssiques d'una casa: bastiments, portes, finestres i balcons. Algun moble, i al final de tot, quan arribava la mort, també hi intervenien elaborant les

□ Jaume Ollé i Dolors Gavalvà, els pares de Pau Ollé, naturals de Vallmoll.

□ Pau Ollé i la seva primera esposa, Regina Iglésias.

❑ La segona dona de Pau Ollé: Concepció Robusté Nadal, la Sió.

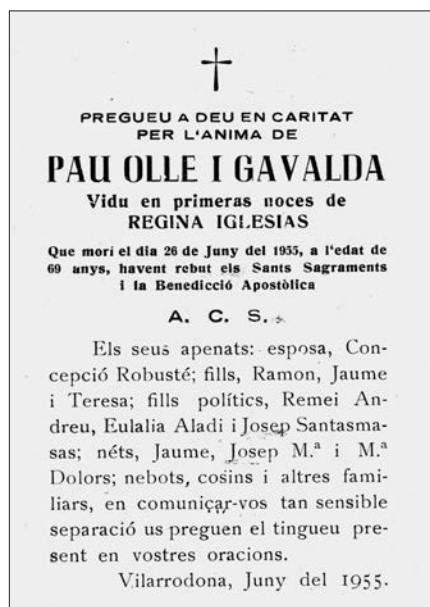
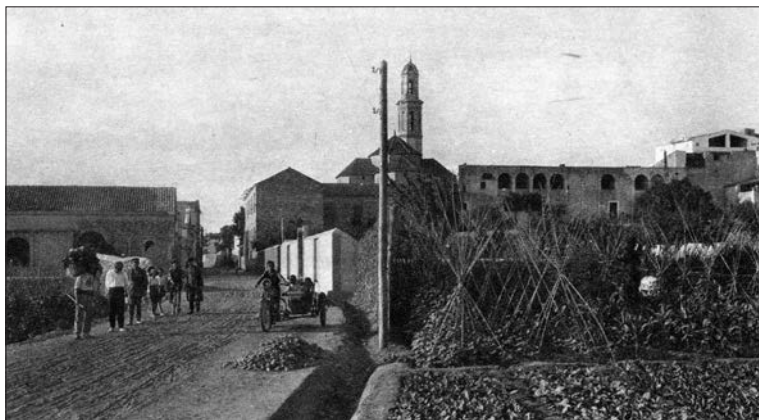

❑ Concepció Robusté de més gran.

caixes mortuòries d'adults o d'albats. Amb la serra cinta serraren llenya, feren cabirons, llates i llistons per la construcció, caixes o fustes per fer caixes per a distintes utilitzacions: per sabó, per fideus, per xampany, per peix. I amb un petit torn realitzaren milers de taps per als bocois, que serviren a diverses empreses vinícoles, algunes de Tarragona. Tota una diversitat de feines que requerien ofici i coneixement.

La fusteria de Pau Ollé va treballar, evidentment, per a molts clients de Vila-rodona, però va estendre la seva activitat econòmica per la rodalia. Molta clientela sobretot del municipi d'Aiguamúrcia: a Santes Creus, les Pobles, Aiguamúrcia, l'Albà, les Destres i Masbarrat. També al petit poble de Can Ferrer de la Cogullada, del municipi del Montmell, i a Alió fins l'any 1940, més alguna clientela més esparsa en altres pobles propers com ara el Pont d'Armentera, Bràfim, etc. Per feines concretes derivades de la serra cinta, d'un torn per fer taps de fusta per als bocois i també per altres feines va tenir clients a Valls, Reus, Tarragona, la Riba, etc.

□ Postal de l'any 1925, on es pot veure el carrer Enginyer Nicolau, actual carrer Enric Benet. L'horta tancada amb paret emblanquinada correspon al solar on Pau Ollé va edificar la casa i la fusteria.

□ Recordatori de la defunció.

Pau Ollé Gavalrà va néixer a Valls el dia 11 de juny de 1887, fill de Jaume Ollé Tarrés, teixidor, i Dolors Gavalrà Toldrà, tots dos de Vallmoll però residents a Valls.³ El 17 de desembre de 1912 (amb 25 anys) es va casar a Vila-rodona amb Regina Iglésias Calull, amb qui va tenir dos fills, Ramon i Jaume. Per tradició oral sabem que va comprar la fusteria del fuster

³ Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona. Parròquia de Sant Joan Baptista de Valls. Llibre XXXIV de baptismes (12.11.1882 – 30.12.1888). Unitat de catalogació 661, caps 120.

Canals, probablement Josep Canals,⁴ localitzat encara l'any 1910. Per això fou conegut com "el Pau Fuster" o com "el Pau Canals". La primera botiga o taller va ser al carrer de Sant Llorenç, a ca la Beatriz, per anar després al carrer Major on més posteriorment hi hauria cal Joan del Bar. La Regina Iglésias va morir al cap de pocs anys i va deixar els dos fills molt petits. El 19 de desembre de 1918 (amb 31 anys), Pau Ollé es va tornar a casar amb Concepció Robusté Nadal, de cal Carro de Valls, que deuria tenir aleshores uns 24 anys. L'any 1924 va néixer la meua mare, Teresa Ollé Robusté. L'any 1930 compraven una horta situada a la partida de Boada, tocant a la nova carretera d'entrada del poble pel preu de 2.500 ptes. L'any 1933 fan un crèdit de 3.000 ptes. que és liquidat l'any 1938, temps durant el qual deurién haver edificat la casa amb el taller inclòs a una part del terreny comprat. Pau Ollé va morir el 26 de juny de 1955 a l'edat de 69 anys. Els seus fills, Ramon i Jaume, s'havien casat i establert a Alió i a Sabadell, respectivament, i del negoci de la fusteria se'n va fer càrrec el meu pare, Josep Santesmases Molist,⁵ casat amb Teresa Ollé Robusté, filla de Pau Ollé.

La lletra del primer llibre de comptes ens sembla que és tota de la mateixa persona, de ben segur de Pau Ollé. Al segon llibre hi ha més d'una lletra, probablement d'algun fill. I al tercer hem reconegut la lletra de la meua mare i també en menor mesura la del meu pare.

25	Un piquet regal	1	
26	Los centos sesenta y cinco puros	0	50
20	Por un piquet	0	20
24	Un piquet guiso	1	
5	Un piquet guiso 10-24	1	50
20	Un piquet guiso	4	50
22	Un piquet guiso	2	50
	Por los dos piquetes y averjar una pinta	5	25
	Costa	9 ptes	85
21	Un piquet guiso	5	50
26	Por averjar la maquina de guiso	2	
27	Por tres centos puros	3	
	Por tres centos puros	1	10
28	Por tres centos puros	0	20
28	Por averjar una mesa	5	
28	Por averjar una mesa traball y puros	7	50
28	Por averjar una mesa	1	50
	Costa	79	85
28	Por construir un marco de madera riga	1	75
19	y 100 puros	1	25
	Por los dos puros 16-24	22 ptes	85
	Costa	19	50
	Por averjar 55 metros de lana 50 centos	0 5 ptes	45
15	Por los puros de 22-45	0	30
19	Por averjar una traballadora y puros	1	75
27	Por averjar una traballadora	31	
	Costa	31	05
	Por los puros puros	1	50
	Un piquet guiso 10-18	1	50

□ Una pàgina del primer llibre de comptes.

⁴ Al darrer terç del segle XIX tenim localitzats dos germans fusters de cognom "Canals": Joan i Josep Canals Vidales. Podria tractar-se del Josep o d'un fill d'aquests.

⁵ Natural de Tona (Osona) i era ebenista de professió. Es van conèixer amb la meua mare amb la intervenció de la germana del meu pare, Concepció, religiosa Filipense que residia al convent de monges de Vila-rodona, coneguda com la "madre" Elvira, el seu nom de religiosa.

3. RELACIÓ DELS CLIENTS PER POBLES I MUNICIPIS

AIGUAMÚRCIA

AIGUAMÚRCIA

Agustinet

(1917-1920)

Vegeu: Agustí Senan.

Aigüetes [les]

(1915-1917-1918, 1935)

Masia molt propera al poble d'Aiguamúrcia.

Aigüetes, Lluís de les

(1942)

De cognom Cunillera. La seva filla es deia Irene.

Antino

(1954)

Canals de cognom.

Ballart

(1914-1915, 1917, 1918-1920, 1924, 1942, 1944-1945, 1952-1954)

Entre les feines efectuades hi ha fer una bàssia, posar un cul de galleda, fer un postís pel carro o arreglar un bres. A cal Ballart tingueren tres fills: el Pepet, el Juanito, que es va casar a Vila-rodona, i el Pere, que va fer de forner.

Ballart, Joan

(1933, 1939)

Bernat [cal]

(1935)

Magí Font. Van anar a Sitges.

Cardó

(1915, 1923, 1926, 1947-1948)

Cardó (*cisteller*)

(1952)

Grimau de cognom.

Cardó, Josep (*[cal] Torrents*)

(1948-1949, 1950, 1952-1953)

L'any 1950 li fan més de 1.000 caixes de xampany, a més de moltes hores de serrar. Continuen servint-ne els anys 1952-1953. Embotellaven vi gasificat i tenien dones a treballar. Vegeu: *Torrents*.

Cardó, Sebastià. *Mestret*

(1914)

Pare del Josep Cardó Mañé (*el Mestret*). Era cosí del canonge Carles Cardó, de Valls.¹

Carme, Anton de la (Ca la Sió)

(1941)

Cardó de cognom.

Cooperativa

(1937, 1938)

Probablement es refereix al Sindicat Agrícola.

Cova, Marian

(1916)

Pare de l'Antino Canals.

Cunillera, Pau

(1914, 1919)

Ca la Quica.

Emília

(1914-1917, 1920, 1922)

Es deu referir a cal Joan l'*Emília*.

Emília, [cal] Joan de l'

(1946, 1951-1952)

És freqüent trobar la feina de fer un postís del carro. Vegeu: Joan Ferré.

Ermínia [ca l']

(1914)

Rovira de cognom.

¹ MONCLINILL (2009: 89).

Ferré, Pep
(1919)

Ferré, Joan (Emília)
(1928)

Grau, Josep (casa escola)
(1944)
Eren del Vendrell.

Ignasi [ca l']
(1933)
Cunillera de cognom.

Llebre [cal]
(1914, 1916)
Pere Recasens. On després es va construir
cal Tamburini.

Marranet, Magí
(1933, 1937)
Una de les feines és una gàbia de conills.

Masia del Manel [cal]
(1935-1936)
Torredemer de cognom.

Masot [cal]
(1933, 1948-1949)
Armejach de cognom.

Maso
(1942, 1946)
Tomàs Cugat.

Mestret
(1917, 1934-1935)

Mestret, Siscu
(1935)
Josep Cardó. Era pastisser. Van marxar al Brasil.

Mitger [cal]
(1914, 1915, 1918)
Anton Casabona.

Montragull [cal]
(1928, 1936, 1942)

L'any 1942 fan una obra important. Deu ser la primera vegada que trobem escrites les paraules *vàter* i *lavabo*. Fins ara el que havíem trobat molt sovint és la *comuna*, sobretot les tapes. Es devia tractar del Josep, pare de la Carme.

Montragull [Bartra], Joan (sabater)
(1932)
Va anar a Vila-rodona.

Nin
(1933)
Probablement es refereix a l'Isidre Nin Mañé, pare del Josep. És interessant veure com li fan dues peces de faig per la màquina de segar.

Paleta [cal]
(1914-1916)
Josep Ribé.

Paula [ca la]
(1914, 1916-1917, 1920, 1954)
Batet de cognom. Ca la Paula, cal Pubill de la Paula i ca la Pauleta és la mateixa casa.

Paula, Pubill de la
(1935)

Pauleta [ca la]
(1920)

Pigat [cal]
(1942)
Joan Ribé. Anton Figueras era el pubill.

Pubilla [ca la]
(1915)
Grau de cognom.

Rosalia
(1915, 1920, 1922)
De ca l'Agustí Senan.

Rossell
(1915)

Sabater
(1915, 1920)

Sebastiana, Anton de la
(1935-1936, 1952-1953)
Poblet de cognom.

Senan, Agustí
(1935-1936)

Sisca, Joan de la
(1942, 1944-1945)
De ca la Sebastiana.

Sisca, Pau de la
(1915-1919, 1920)
De ca la Sebastiana.

Sindicat
(1939)

Sindicat Agrícola
(1948-1949)

Sindicat i Caixa Rural d'Aiguamúrcia
(1919)
Totes tres denominacions serien per a la mateixa societat cooperativa amb celler de Cèsar Martinell.

Societat d'Aiguamúrcia
(1915-1918)
Segurament es tractaria d'alguna entitat anterior al Sindicat Agrícola.

Tamborini [Antoni]
(1955)
Personatge que era membre de la junta directiva del Barça. Va construir un xalet, que segons es deia era per a la seva amistançada, la Dolors, la mare de la qual era d'Aiguamúrcia.

Tòful
(1923, 1933)

Tòful, Pere
(1915, 1916)

Tóful, Rosendo
(1919)
Salvador Cardó Casabona. Germà del Pere Tòful.

Torrents [cal]
(1915-1916, 1920, 1933, 1934-1935, 1941-1943, 1944-1946)
Com a cosa singular, l'any 1935 apareixen anotades més de 300 caixes d'un o dos sotes. L'any 1943 subministren a Pau Ollé 320 quilos de patates a 2,50 pts. L'any 1946 també li faciliten 300 quilos de patates a 3 pts. i 25 quilos de fesols a 9 pts. Vegeu: Cardó, Josep ([de cal] Torrents).

ALBÀ, L'

Alcalde de barri
(1933)

Bernat, Alfonso (pastor de l'Albà)
(1947)
De cal Bernat.

Canonjo [cal]
(1916-1919)

Germà del masover del Mas d'en Palau
(1914)

Domingo, Josep (Manco)
(1928, 1934, 1953)
Cal Manco és una de les quatre o cinc cases arrengrerades situades a llevant de l'Albà (a uns 700 m) al costat del camí de cal Güell. Del darrer any veiem com Josep Domingo va proporcionar a Pau Ollé 17.413 quilos de

fusta pagats a 500 pts. la tona i 4.267 quilos de llenya a 250 pts./tona. En el sentit contrari Pau Ollé li feia una escala de collir olives que valia 135 pts. o entre altres coses li feien una caixa de xop pel carro per 200 pts.

Església de l'Albà

(1933-1935, 1949-1951, 1952-1953)

L'any 1891 fou beneïda la nova església parroquial de l'Albà.² L'any 1933 fan construir 16 bancs a 50 pts. A principis dels anys cinquanta veiem que hi ha prou activitat religiosa, i hem de suposar demografia, perquè es faci un confessionari, una creu de castanyer, una escala pel monument i arreglar-lo, un candeler, dues trones i tres tarimes.

Magí del Ciscu [cal]

(1951-1952)

Domingo de cognom.

Manco

(1916)

Vegeu: Domingo, Josep (Manco).

Mas del Fam

(1936-1937)

Mas situat al nord-est de l'Albà, entre cal Güell i cal Bernat. Recordo el matrimoni format per la Rosa, que era la pubilla, i el Juanito Ferrando Ferran, que baixaven molts dissabtes a Vila-rodona amb el carro a comprar.

Mas d'en Palau

(1914, 1915, 1918, 1919)

Una de les masies més importants de la paròquia de Santa Maria de l'Albà, situada a llevant, propera al petit poble. En la següent referència surt amb el nom del seu propietari.

Mas d'en Palau (Carlitos Figueras)

(1942, 1944, 1952-1953)

El seu pare també es deia Carles, i segurament per distingir-lo empraren en nom en diminutiu.

Masover del Mas d'en Palau

(1925)

Masover del Mas d'en Palau (Esperanceta)

(1936-1938)

Vivien al mateix mas en un habitatge a part de la casa pairal. La mort de tant en tant arplegava criatures. En aquest cas el juny de 1936 trobem facturada una caixeta per a un albat, que no es cobra fins al febrer de 1938.

Nen Xic

(1946-1948)

Ens indiquen que es deu referir a una casa de Masbarrat. Virgili de cognom. Eren dos germans, l'Anton i l'Amador.

Puiggros, Francisco

(1924)

Pulseretes [cal]

(1924, 1935, 1945-1947, 1949-1950)

Ferré de cognom. Entrant al poble. Tenien forn d'obra. El pare es deia Cisco. Es van afillar un nen que es deia Jaume. Després van tenir l'Anton i el Josep M. Aquest darrer era músic i va tocar amb els Galants del Pont (1952-1953).³

Rector, senyor

(1918, 1935-1936)

Salvet, Pep

(1915)

Va tenir dos fills, l'Alejandro i el Salvador.

² SANTESMASES (2002: 137).

³ BOADA; ROVIRA (2000: 32).

Societat de l'Albà

(1934, 1935, 1951)

L'any 1951 fan un escenari. Encara hi ha gent que recorda que s'hi feia teatre, ballets i hi cantaven. Hi havia el cafè del petit poble.

LES DESTRES

Gaspar [cal]

(1922)

Virgili de cognom.

Garrut

(1920)

Parés, Ramón (Biló)

(1943)

Va morir prop del convent de Sant Llorenç de Vila-rodona atropellat per la roda del carro.

Ponet

(1925, 1929)

Joan Colet. Feia de corredor de vi pel Padró de Bràfim.

MASBARRAT

Baldomero [Pepet]

(1919)

Biló

(1915, 1919)

Havien estat a cal Rubió

Cabale, Anton

(1914, 1915, 1919, 1929, 1933-1939, 1941-1942, 1943, 1944-1947)

Era la casa més gran de Masbarrat. Pare del Fernando Ferré, localitzat a partir dels anys quaranta al Molí de Santes Creus. L'any 1947 comptabilitzen una caixa de morts folrada de blanc de dins i fora per 800 pts.

Cabalé, sogre del

(1922)

Canonjo, Pau

(1919)

Cervera Farré, Batista (forn d'obra del Cabalé de Masbarrat)

(1942)

Li fan una taula per fer teules, dues vares per una garbella, motlles per fer maons i tres postissos de 150 x 65 cm. La terra per fer obra la treien de les terres de cal Mansió.

Cason [cal Pau de]

(1924)

Corredor de vi de Masbarrat

(1915, 1919, 1922)

De cal Nen Xic.

Fanal, Carlos

(1919)

Fanal, Marian

(1919)

Fanal [cal]

(1914, 1915, 1922)

També ens han dit que era conegut com a ca la Fanala.

Isidret

(1920, 1922)

Meix

(1936)

Nen Xic

(1922)

Rafel, Pep [cal] (Guixera)

(1947)

Calvet de cognom. Eren una colla de germans.

Porlindes

(1932)

Martí de cognom.

Ros de Masbarrat, Ponet o sigui

(1914, 1915-1918, 1919)

Rovirosa, Anton

(1924)

Mas de Rubió

(1914-1917, 1935-1936, 1942, 1945-1946, 1953-1954)

Figueras de cognom. Mas de Rubió, situat a uns 700 m a ponent de Masbarrat, tocant al torrent de Rubió que aboca les aigües al Gaià al costat del Molí de Santes Creus.

Rubió, vídua de

(1927)

Salvet (Teuler)

(1914, 1915-1920)

Samion

(1920, 1934)

Tenien una botiga. Van anar a Valls.

Teuler

(1914, 1916, 1922, 1924)

Probablement Colet de cognom. Van baixar a Vila-rodona.

LES ORDES

Montserrat, Josep (Mas Regany)

(1924)

Mas Regany

(1953)

Mas situat a les Ordes, masies pertanyents al municipi d'Aiguamúrcia, però molt properes al Pont d'Armentera.

LES POBLES

Andreu

(1924, 1926)

Balsells de cognom.

Arnavat, Blai. Mas de Santinès [Santa Agnès]

(1933-1934, 1952)

Vegeu: Mas de Santa Inés.

Barber

(1918)

Josep Galofré.

Cardona, Jaume (panadero)

(1928)

Ferrer de les Pobles

(1934-1935)

Anton Font.

Galofré, Salvador (Angeleta)

(1944-1945, 1946, 1947-1948)

Josep Galofré Ferrer.

Gatalló, Pau [cal]

(1935)

Pau Grimau.

Gros, Pau

(1923, 1924)

Pau Ferrer Pàmies.

Llúci [cal]

(1935)

Modesto Sendra.

Magre, Anton

(1916-1918)

Joan Magre

Magre, Pep

(1918, 1932)

Marinet

(1947)

Salvador Galofré.

Marinet (Angeleta)

(1922, 1925, 1933-1934)

Josep Galofré.

Mas de Santa Inès

(1934-1935, 1943)

La masia de Santa Agnès està situada a uns 5 km al nord-est de les Pobles, prop del coll de l'Arboçar. Vegeu també: Arnavat, Blai. El Blai Arnavat tenia altres germans: Mateu, Joan, Pepito i Gumersindo.

Mas Miquel

(1934)

El *Joanet*. Masia situada a tocar de la carretera de Santes Creus a les Pobles, prop ja d'aquesta població. Vegeu també: Mascaró, Narciso (Vilafranca del Penedès).

Mas Miquel, masover del

(1923)

Matrimoni format pel Pau i l'Antònia.

Masets, Jaume

(1923)

Jaume Ferrer.

Mestre, senyor

(1923)

Jordana de cognom.

Munda [cal]

(1919, 1934)

Salvador Montserrat.

Pau, Pep

(1922, 1937)

Casanovas de cognom.

Pep de les Pobles

(1933-1934)

Pep Vives. Denominacions com aquesta ens produeixen dubtes. El personatge era el Pep que residia a les Pobles o es tractava d'una persona d'aquest poble que vivia a Vila-rodona?

Pep de les Pobles, cunyat del

(1935)

Quintí, Eduardo

(1928)

Cal Cantí. Eduardo Solé.

Ros Marinet

(1924)

Josep Galofré.

Rumanguera

(1924)

Sindu [cal]

(1928)

Salvador Montserrat.

Teixidor [cal]

(1928)

SANTES CREUS

Ajuntament

(1935, 1946)

Alcaldia

(1933-1935)

Coses facturades: 300 fustes per clavar "lletreros" als carros (suposem les matrícules) i una palanca per travessar el torrent de Rubió.

Àngel

(1950-1952)

Probablement l'Àngel de la Mariona.

Bar

(1930)

Suposem que es tracta del bar Sport. En tenim constància ja en uns rebuts de la Federació Catalana de Joventuts Recreatives de Vila-rodon de l'any 1932.⁴ L'any 1936 estava regentat per Pere Canals Busquets.⁵

Bar, Peret del

(1934)

Vegeu anterior.

Benet

(1934-1939)

Podria tractar-se de la fonda de cal Titu. L'any 1939 li fan una caixa mortuòria per 70 pts.

Cabaler, Fernando (Molí de Santes Creus)

Fernando del Molí

(1945-1948, 1949-1950, 1950, 1951, 1956)

Fernando Ferré. Entre altres coses deuria tractar amb abelles ja que diverses vegades s'arreglen arnes, i deuria disposar d'un camió ja que se li fa una reparació.

Costurera

(1923)

Enginyer de Santes Creus

(1937)

Es tractaria de Fèlix Ferrer i Grieria, cap d'Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.⁶ Era enginyer. Durant la guerra va residir a Santes Creus, on anteriorment estiuava. Acabada la guerra va ser depurat.⁷ Està enterrat a Santes Creus. Va projectar diverses carreteres de la zona.

Figueres, Josep. Mas d'en Magre

(1926, 1927, 1934)

Fuguet, Joan (moliner Santes Creus)

(1939-1940, 1941, 1945, 1946, 1947, 1948, 1951-1952)

L'any 1939-1940 fa feines destinades a la reparació del molí, amb trenta jornals, més altres coses. Un jornal de l'any 1946 val 25 pts. Ens cal constatar dues etapes de Joan Fuguet. La primera com a moliner a Santes Creus i l'altra a la seva petita indústria de compravenda i transformació de garrofes a Vila-rodon. No sabem exactament quan va canviar de lloc i de negoci, tot i que al Molí de Santes Creus no hi devia ser més enllà de 1945, quan ja hi trobem establert el Fernando Ferré.

Gaietano

(1932)

Cunillera de cognom.

Hort

(1928)

L'Hort Gran, al costat del monestir.

Hort, Arturo de l'

(1935)

Hort, Ramonet de l'

(1941)

Vivien a la plaça de Sant Bernat i procedien familiarment de l'Hort Gran.

Magre, Josep

(1953)

Masetas

(1929)

Probablement de cognoms Benet Gustems.⁸

⁴ Arxiu Santesmases-Rabadà.

⁵ GAVALLDÀ (2009: 141). SERRA (2008: 104).

⁶ FORT (1972: 182).

⁷ Al BOE de 15 d'agost de 1939 surt una ordre que el suspèn de la feina.

⁸ SERRA (2008: 104).

Mariona, Àngel de la
(1935)

aquest intercanvi es produeix en temps de guerra. Vegeu l'entrada anterior.

Mariona, Andreu de la
(1933)

Monestir
(1927-29, 1930)

Durant aquests anys hi realitzen obres importants: bastiments, finestres, balcons, portes, graoneres, baranes, etc.

Mariona, Joanet de la
(1934-1935)

Marquès de Santes Creus
(1940-1943, 1947)

Es tractava del Marquès de Mora y Aragón, amb moltes propietats al terme d'Aiguamúrcia properes a Santes Creus.

Monestir de Santes Creus (Sr. D. Francisco Monrabà, arquitecte provincial de Tarragona)
(1934)

Es tractava de Francesc Monravà i Soler, arquitecte de la Diputació de Tarragona, membre del Patronat del monestir de Santes Creus.⁹

Mas del Magre
(1914, 1939-1942, 1943)

Masia situada a tocar de la carretera de Santes Creus a les Pobles, prop de Santes Creus. Una de les feines de 1943 és pagada amb 10 quilos de fesols.

Mora, Gonzalo de (Marquès)
(1931)

Vegeu: *Marquès de Santes Creus*.

Metge
(1940)

Nen Xic
(1933, 1941-1942)

Miramar [cal]
(1919, 1927, 1932, 1935)
Masgoret de cognom.

Olivella
(1948-1950, 1951-1953)

Molí de Santes Creus
(1934)

Aquest any trobem molts jornals seguits de Jaume Ollé i també algun del seu germà Ramon, fills de Pau Ollé. Sabem, doncs, que un jornal el facturaven a 8,50 pts. Vegeu també: *Cabaler, Fernando* i *Fuguet, Joan* i la referència següent.

Olivella Montaner, Sr. Josep
(1944-1945, 1946-1948, 1954-1955)
Tenien propietats a Santes Creus.

Ponet
(1946-1947)

Punto [cal]
(1946)
Martí de cognom.

Moliner de Santes Creus
(1936-1938, 1948-1949)

De tant en tant veiem com a canvi d'un pagament el client subministra algun producte a Pau Ollé. En aquest cas, tres sacs de porqueres i 24 quilos de farina. Cal pensar que

Punto, Pep
(1934)

⁹ GAVALLDÀ (2009: 141).

Saperó de Santes Creus

(1934-1935)

Es tracta de l'actual Fonda Grau. L'edifici fou comprat a la família Barril per Pau Grau Ferrando, de la masia Cal Saperó, situada més amunt de les Pobles i propera a Santa Agnès. Per transposició del topònim la Fonda Grau s'ha conegut popularment com a cal Saperó. Abans de la compra la casa era denominada com a cal Xullat. Sembla que també hi havia una barberia. En els anys que es realitzaren les feines de fusteria Pau Grau tenia l'establiment llogat, que ja s'utilitzava com a fonda. Possiblement, doncs, els treballs de fusteria fets en aquests anys estan relacionats ja amb la fonda, sobretot els conceptes "taulell de melis" i "prestatgets del mostrador de melis". Pau Grau no es féu càrrec personalment de la fonda fins als anys quaranta.

Sindicat

(1930, 1933, 1939)

Es tracta del Sindicat Agrícola de Santes Creus, situat a l'entrada del poble, amb celler de Cèsar Martinell.

Valero [cal]

(1954)

Ferran de cognom.

SELMA

Mas de la Masó de Selma

(1951-1952)

Masia situada a uns 4 km a llevant de les Pobles, propera a l'antic poble de Selma.

ALIÓ

Agneta [ca I']

(1925, 1927)

Domingo de cognom.

Ainés

(1928)

Ajuntament

(1939-1940)

Àngel

(1940)

Possiblement de cal Fatxec.

Arpet [ca I']

(1938)

Batista, Sebastià del

(1940)

Vallvé de cognom.

Bellvé, Pepito (cafeter)

(1924)

De cal Rosset.

Buelo

(1924)

Eren fusters.

Buijat, Ramon [de cal]

(1938-1939)

Cadenes, Ramon [de cal]

(1924)

Calsetes [cal]

(1924)

Català, Ramon

(1923, 1924)

Cinto [cal]

(1939-1940)

Duran

(1928, 1940)

Església

(1939-1940)

Podem veure algunes coses relacionades amb la reconstrucció dels elements de culte, probablement destruïts en temps de la revolució, com ara un sagrari, un confessional, sis bancs, una trona, barres pel tàlem, creus pels viacrucis, etc.

Estanquer

(1922, 1924)

Fortuny, Andreu

(1924)

Ganso, Lenís?

(1923)

Gregori

(1939-1940)

Grimau

(1922, 1926, 1940)

Probablement cal Masgoret.

Guriel

(1940)

Xicatu, Fill de [cal]

(1926)

Jove

(1924)

Lluch, Joan [cal]

(1923, 1926)

Manel

(1939)

Probablement cal Senyor Travé. Una escala de collir olives de 14 pams valia 45 pts.

Masdeu

(1923)

Mateu [cal]

(1939-1940)

Ollé, Joan (estanquer)

(1927)

Pinsà [cal]

(1923)

Pistola

(1926)

Plana

(1922, 1924, 1927, 1940)

Eren uns propietaris importants.

Plana, majordom de cal

(1940)

Plana, Lluís

(1927)

Pell, ca la

(1923)

Pell, Alisa de ca la

(1928)

Pere Pau

(1925)

Pere Pau, vídua

(1939-1940)

Pubill [cal]

(1939-1940)

Cabré de cognom.

Pubill, Pepito (casa Agneta)

(1940)

Quimet

(1923)

Rafel
(1924)

Ramoneta [ca la]
(1939-1940)
Batalla de cognom.

Rector, senyor
(1935-1936)
L'any 1935 es comptabilitzen cinc jornals
per fer l'escenari a 10 pts. el jornal.

Roberto
(1923, 1924, 1927)

Ruberto (pastisser)
(1939-1940)

Ruat
(1926)
Probablement cal Rubat.

Ruell [cal]
(1939)

Rufí [cal]
(1923, 1924)

Ruxit
(1925)
Pons de cognom.

Sebastià
(1923, 1927)

Sindicat
1939-1940
Es tractaria del Sindicat Agrícola d'Alió.¹⁰

Sintet
(1935)

Tit
(1922)

Tomàs
(1928)

Tudores, vídua del
(1923, 1928)
Ca la Viuda.

Vendrell, Ramon
(1922)

Julita
(1940)

BRÀFIM

Andreu, Josep (Anton Torner)
(1953)
Li fan 50 caixes de sabó. L'Anton Torner feia
sabó que venia a les botigues de queviures.

Manset
(1923, 1933)
Anton Jané Brulles. Era un important comer-
ciant de vins. L'any 1933 són facturats 2.500
taps de fusta.

Puig, Salvador (Madrona)
(1934, 1933)
Era paleta. Subministrament de cabirons i lla-
tes. Un cabiró de quatre metres valia 10 pts.

Petricons, Daniel
(1933)
Padró de cognom. De Vins Padró. El renom
prové de quan venien vi al detall a petri-
cons. Pau Ollé li va servir taps de fusta pels
bocois.

Rañé, Joan
(1946)

¹⁰ IBARRA (1998: 43-85).

Sentís, Mario
(1933)

CABRA

Mateu, Pau (*Vermell*)
(1932)
Se li havien servit 60 cabirons.

CONSTANTÍ

Solé, Joan
(1933)
Facturació de taps de fusta.

MASLLORENÇ

Balaña [Saperas], Joan. *Fuster de Masllorenç*
(1921)
Vivia en una casa, on ara hi ha la plaça de l'Església, coneguda com a cal Fusteret. Tot ens fa pensar que Pau Ollé ja tenia serra cinto, ja que les feines que es relacionen són serrar, taulons de flandes i de pi del país i posts de diverses mides, que el fuster de Masllorenç devia necessitar.

Roca [Canals], Julio
(1933-1934, 1935)
Era de Benissanet i feia de carreter.

MONTFERRI

Església
(1942)
Fan setze bancs a 130 pts., deu a 100 pts. i cinc reclinatoris a 90 pts.

Vidal, *Paleta del*
(1944)

Vidal
(1945)

EL MONTMELL

CAN FERRER DE LA COGULLADA

Can Ferrer
(1915)

Escola Can Ferrer
(1919, 1947-1948)

Església
(1946-1947, 1951)
Correspon a la fusteria de l'església construïda de nou a la meitat dels anys quaranta. L'import total de la fusteria fou de 5.415 pts. L'any 1951 fan onze bancs per un preu total de 1.500 pts. més dos reclinatoris per 200 pts. i sis bancs senzills per 280 pts.

Fidel [cal]
(1915)
Probablement es tractaria de Fidel Ballart.¹¹

Galofré, Llorenç (*Garrigó*)
(1922, 1924, 1925, 1936, 1943-1945, 1947-1948, 1950-1951, 1952-1953, 1955)
Cal Garrigó és un mas situat molt a prop del llogaret de Can Ferrer de la Cogullada, que hem trobat referit amb nom, cognom i renom o només amb el nom de la casa. Quan, com és el cas, els pagesos es feien el vi a casa sempre hi ha feines que hi estan relacionades, com per exemple posar una peça a un piló premsa o arreglar la gàbia de la premsa. A més d'altres feines vinculades a l'activitat agrària com fer una post d'esplanar l'any 1954. El Llorenç havia tingut una bona amistat amb l'avi Pau. Recordo que cada any per la Fira de Vila-rodona venia a dinar a casa.¹²

¹¹ COMAS (2007: 22).

¹² COMAS (2007: 14).

Garrigó [cal]

(1915, 1916, 1918, 1919)

Hilari

(1915, 1919)

Janet de Can Ferrer

(1935)

Mañé de cognom.¹³

Mañé

(1919)

Amb cognom Mañé l'any 1924 apareixen els germans Joan i Pere Mañé Pasqual. El primer de cal Janet i el segon de cal Senyor.¹⁴

Mariquildo

(1923, 1947)

Cardó de cognom. Es tractaria de la Casa Gran i el renom provindria d'Hermenegildo Cardó Vives (Merequildo).¹⁵

Meliton

(1924)

De cal Joan de la Masia. El renom de la casa provindria de Meliton Vives Bargalló, que l'any 1924 tenia 28 anys.¹⁶

Paleta

(1922, 1929)

Pauet

(1924)

Semió o Simón

(1915, 1916-1920, 1924)

Al llibre de Joan Comas i Cardó trobem referits dos Simeó. El primer, Simeó Colet

Grimau de ca la Guatlla, i el segon, Simeó Colet Batet del Codony.¹⁷

EL PONT D'ARMENTERA

Calvet, Josep (Bufó)

(1952)

Casellas, Joaquim (fàbrica)

(1933)

Casino

(1932, 1933-1936)

Tots els conceptes corresponen a sacs de serradures.

Cooperativa Obrera del Pont d'Armentera

(1932, 1934-1935)

Tots els conceptes corresponen a sacs de serradures.

Masagué

(1924)

Mero

(1933)

REUS

Coca Vilella, Eugeni (Rambla Miró)

(1932)

Tota la facturació correspon a caixes de sabó.

Fabregat Pàmies i Companyia, R. (carrer Sant Esteve)

(1932)

La facturació correspon a unes 500 caixes per fideus.

¹³ COMAS (2007: 20).

¹⁴ COMAS (2007: 20-21).

¹⁵ COMAS (2007: 24).

¹⁶ COMAS (2007: 34).

¹⁷ COMAS (2007: 16 i 37).

Grau, Emili (*Fàbrica de sunyers*) (*carrer de l'Àguila*)

(1932)

Se li proporcionen llates i travessers per fer els sunyers.

LA RIBA

Gomà, Maties

(1953)

Industrial paperer. Serveixen milers de peces.

Gomà Llobera, Josep

(1952)

Industrial paperer. Li serveixen milers de peces de fusta per a la seva indústria paperera.

RODONYÀ

Mig duro

(1935)

Josep Maria Llobera i Ferrerons. El treball és fer una caixa de faig pel camió. Va tenir un camió, un GM, fins al 1947.

TARRAGONA

Abellà, Jaume (*carrer Real, 54*)

(1935-1936)

Tots els conceptes són de quilos de fusta, comptats a 90 pts. la tona.

Barbier, René

(1932)

Compra mil taps de fusta.

Burrut, Salvador (*peixater, carrer Sant Pere, 40, Serrallo*)

(1936, 1940-1941, 1948-1949)

Els conceptes són per caixes per al peix, caixetes per sardines, fusta serrada per fer caixes, per culs de caixa, tapes grans i llistons. Aquestes feines es cobraven girant lletres.

Franquet, Analito (*carboner*)

(1932)

Compra uns 2.800 quilos de llenya.

Guinovart, Joan

(1932)

Compra 3.000 taps que valen 105 pts.

Matas, Josep (*carrer Espinach, Serrallo*)

(1949)

Se li fan 500 tapes.

Mirall Galofré, Josep (*carrer Maria Cristina, 23, Tarragona*)

(1953-1954)

Li serveixen uns 8.000 quilos de llenya.¹⁸

Obres Públiques de Tarragona

(1937)

Pons, Josep (*peixater, carrer Sant Pere, 33, Serrallo*)

(1936)

Subministrades 200 tapes grans.

Sabater Domènech, Josep (*carrer August*)

(1932)

Se li van servir en diverses vegades més de 12.000 quilos de llenya.

Saladie Margalef, Alejandro (*carrer Espinach, 7, Serrallo*)

(1936)

Se li subministren tapes grans i llepasses per les tapes.

¹⁸ Tinc el record de nen de veure una gran pila de llenya serrada a daus a casa que de tant en tant servia per carregar un camió. I també d'anar a Tarragona amb el pare a un magatzem d'un carboner que venia carbó i llenya.

VALLMOLL

Ceguets [cal]

(1922)

Carbonell de cognom.

VALLS

Batalla, Francesc. Hort del "Pantano"

(1914, 1921)

Aquest hort ocupava la zona que avui correspon al carrer Abat Llorc fins a tocar al col·legi del Cor de Maria.

Carré

(1921)

Hi havia un taxista amb aquest cognom que, a més del negoci del taxi, tenia vaques i en venia la llet pels voltants del pont de Cabré i la Marçala. Se'l coneixia pel malnom de "Pebrots".

Castellet, Paco de

(1933)

Venda de taps de fusta pels bocois. El setmanari *Pàtria* del 8 de març de 1913 publica un anunci de la fàbrica d'alcohol vínic, aiguardent i licors de Francisco Castellet.

Compte, Lluís

(1937)

Hidràulica Vallense

(1945)

Fàbrica de mosaics hidràulics i pedra artificial. La fàbrica era a la carretera de Tarragona i l'oficina al raval de Sant Antoni. Pau Ollé, entre 1944 i 1945, hi compra segons factura conservada els graons d'una escala i 8 m² de mosaic de granet, probablement per a la casa que construïren al costat.

Miró

(1933)

Venda de taps de fusta pels bocois. Correspondia a un fabricant de licors de la plaça de la Creu, on ara hi ha el Mercadona.

Pastisser, Joan

(1921)

Al carrer de la Cort hi havia un Joan Duran, pastisser, mort a la dècada dels anys quaranta del segle passat. Entre molts conceptes que indiquen una obra mitjana hi surten "pales" i el "pastador".

Plassa, Plàcido. Adrogueret de Valls

(1925)

Tenia la botiga al començament del carrer de Sant Antoni. Sembla que venia una bona varietat de productes, entre els quals també llepolies i dolços.

Roca, Octavio (Dolsures)

(1928, 1935-1936, 1953)

Es tracta de la drogueria del carrer de la Cort. Als anys trenta li serveixen caixes. L'any 1953 el concepte facturat són centenars de quilos de "fulla", més el transport.

Roca, Vídua Octavio (Dolsures)

(1932)

Li subministrava caixes.

Sanjoan, Josep Maria (sunyers)

(1932)

Fabricant de sunyers i persianes. Tenia el taller a la cantonada del carrer Paborde amb el carrer del Cor de Maria. Fa uns anys, on hi havia el taller, s'hi va construir un edifici d'aparcaments de cotxes. Pau Ollé li subministrà llatges i travessers per fer sunyers. D'altra banda, va adquirir diverses persianes.

VILABELLA

Puig, Josep
(1932)

VILAFRANCA DEL PENEDE'S

Casanellas
(1928)

Devia tractar-se d'un comerciant o transportista de vins, ja que entre les feines hi ha dues barres de roure per trincar bocois, falques per travar bocois i un vidre del camió.

Mascaró, Narciso
(1940-1941, 1942)

Li fan obres importants a Mas Miquel (les Pobles) un cop devia adquirir la masia i les terres de la propietat. L'any 1941 un jornal es cobrava a 25 pts.

VILA-RODONA

VILARDIDA

Calaf [cal Calaf]
(1935-1936, 1943, 1945, 1950)

Entre les feines hi trobem vint caixons per a llodrigueres, un colador pel cup, un bastiment de curra, un cul de gibrell i una bàssia. També hi trobem una caixa per a albat guardada. Una caixa mortuòria del 1943 valia 500 pts.

Calaf, Josep
(1927, 1932)
Josep Calaf Balcells, de cal Calaf.

Casabona
(1948)

Castell
(1933, 1934-1935, 1939, 1942-1943)
Els anys 1942-43 es fa una obra de reformes

important. Hi ha feines que es fan amb fusta proporcionada pel client.

Església
(1942)

Fan deu bancs a 100 pts. cada un, sis a 130 pts., dos reclinatoris i una porta i tarima del confessionari. Durant la guerra va ser cremat tot el mobiliari, altars i imatges.¹⁹

Pons, Josep (fill del Castell de Vilardida)
(1940, 1943-1947, 1948-1949)

Vivien al castell.

Quim
(1944-1946, 1947-1948, 1949-1953)

Segalà de cognom. Passat el portal. L'any 1950 fan una caixa d'albat folrada de blanc que val 300 pts. També tres cadires noves a 35 pts. cada una.

Segalà
(1923, 1932)

Solé
(1923, 1924, 1935-1936)
Al costat del castell.

Vilardida
(1923)

VILA-RODONA

Ajuntament
(1928, 1939-1940-1942, 1943-1946, 1950)
Passada la guerra, entre els diversos conceptes de la factura n'hi ha alguns que són conseqüència de la nova situació política o del passat recent. Per exemple, fer quadres del "Caudillo" o "de l'últim part". Alguna cosa deuria tenir a veure amb l'estat del

¹⁹ SANTESMASES (1999-2:107-112)

pont després de l'intent de voladura fet per les tropes republicanes en retirada el concepte "per fer caixa carro, per el pont", o el no-retorn de les religioses carmelites quan es posava una porta i un pany a l'hort de les monges.

Alcaldia

(1924, 1927)

Aranyó, Andreu

(1926, 1929, 1932)

Vegeu: Güell, Andreu (*Casa Aranyó*).

Aranyó, Vídua d'Andreu

(1942-1943, 1944, 1945, 1946-1948, 1949, 1950-1951, 1952-1953)

Vegeu: Güell, vídua d'Andreu.

L'any 1953 li serveixen 200 caixes i li fan tapes i culs de bocois.

Aranyó, Sisquet

(1948-1951)

Vegeu: Güell, Francisco (*Aranyó o Sisquet Aranyó*).

Arot, Joan

(1914-1915, 1916-1920, 1921)

Els records que hem recollit són del Pep Arot que vivia al Rec de Fora (avinguda de l'Alt Camp). EC també el situa l'any 1925 amb un nen de nom Vicenç.²⁰

Arot, Llorenç

(1923)

Arot, Vicenç

(1934-1935)

Arriol, Fèlix (empresari de la carretera)

(1934, 1945-1946, 1947-1948, 1948)

Era l'empresari que va fer la carretera de Can Ferrer. Va venir de Madrid. Molta part de la facturació correspon a feines vinculades a obres: arreglar un carretó, mànec picassa, caixa eines, banderoles, una caixa camioneta, motllo per fer quilòmetres i taulons. L'any 1945 es comptabilitza "per fer los sindris de Mas Serrà en les sevas puntas", cosa que ens remet a la construcció de la carretera de Can Ferrer. Tenia un fill molt falangista que va propiciar, fins i tot, una concentració a la plaça de Vila-rodona. Un altre fill seu es va casar amb la Maria Rabadà, de cal Baltà, i al cap dels anys van tornar a Madrid.

Astruc, Pau

(1914)

Pau Ollé apunta com a rebut dues quarteres de guix, dotze rajoles, un sac de ciment i tres jornals i mig.

Azagra, José (veterinari)

(1951)

El darrer veterinari resident al poble. Era navarrès.

Baconer, Felip

(1935)

A l'actual carrer Pompeu Fabra.

Baigets, Anton

(1914)

De cal Baigets. Tenien el forn a la plaça dels Arbres.

Balsells, Josep Maria

(1937)

Segurament es tracta del *Pep de la Filomena* que tenia el bar de la plaça dels Arbres. Gairebé tota la feina facturada correspon a cabirons, llates, trossos de taulons i puntes, cosa que ens fa pensar en una teulada. També hi trobem fer un bastiment i les portes vidrieres de la botiga. Vegeu: *Filomena, Pep de la*.

²⁰ EC 8.10.1925.

Baltà [cal]

(1914, 1920, 1923)

Rabadà de cognom. Entre els conceptes de la factura trobem "arreglar lo piano". Eren dos germans, el Joanet i el Federico. El Joanet tocava el piano a la Societat. Sabem també que era barber. Un dels conceptes del 1920 és "arreglar la barberia".

Baltà, Llorenç

(1914, 1923, 1935-1936)

Llorenç Rabadà Bargalló. Era pastor i carnisser. Tenia la botiga a l'entrada del carrer de Sant Antoni.²¹

Baltana

(1937)

Les feines dedicades a l'aviram les trobem molt freqüentment. Aquí, per exemple, veiem com van fer un departament al galliner, bàssies i nierons.

Baltana (tenda de robes)

(1935-1937)

Sisqueta.²² Era a l'entrada del carrer de les Hortes.²³

Bàrbara, ca la

(1934-1935)

Comas de cognom. Al carrer de la Mare de Déu.

Barretes, Eloi

(1919, 1927)

Barretes, Martí

(1914-1917-1920, 1933-1934)

Cal Barretes, a la Quintana del Castell.

Barril

(1916)

Barril, Pau. Cal Rata. Pau Rata

(1914, 1915, 1916, 1917, 1927, 1933)

Al carrer de Sant Llorenç.

Bessona, Ramon de la

(1940, 1943-1944, 1947-1949, 1950-1953)

Robert de cognom.

Barberet, Julio

(1941)

Llort de cognom. A la Quintana de l'Església.

Basteró, Salvador

(1923, 1937, 1939, 1939-1940)

Miquel Pons de cognoms. Al carrer de la Font.

Basterona, Mercè

(1923)

De cognom Ferrando. Casada a cal Fesoler. Germanastra de Salvador Miquel Pons (Basteró).

Benet, vídua de Josep (Casimira)

(1953-1955)

Arnavat de cognom. Casa situada fora del portal del Parera, a l'inici del carrer Pau Calsals.

Benet, Pau

(1939)

Benet, vídua de Pau (Torre)

(1941-1942, 1943, 1943-1944, 1946-1947)

Benet, Pere o Peret (Moliner)

(1921, 1923, 1924, 1925, 1927, 1928, 1929, 1930, 1934-1935, 1936, 1939-1940, 1943-1944)

L'any 1940-1941 hi ha feines fetes a la Plana del Porta. Entre les feines de 1943 n'hi ha

²¹ SOLÉ (1995-1). Ho indiquen com la carnisseria de "Rosa de ca la Juanita".

²² EC 13.8.10.

²³ SOLÉ (1995-2).

de fetes al mas de l'Alzinet. Vivia al carrer Major.

Benet, Peret (Moliner), fill del
(1924, 1934)

Bernat
(1923)

Podria tractar-se de l'espardenyeria de cal Bernat. En aquest cas, Francesch de cognom.

Besunyo, Agustí
(1916)

Galofré de cognom. Al carrer de la Font. L'any 1918 ens apareix la seva vídua, Rosa Robusté Roig, en una llista de pobres.²⁴

Besunyo, Victoriano
(1942-1943, 1945)

Al carrer de la Font. Fill de l'Agustí. De cognom Galofré. El Victorià havia portat l'hort de casa, situat on ara hi ha l'encreuament entre els carrers del Columbari i de les Escoles. Trobem comptabilitzades feines que va realitzar a l'hort i també de jornal en unes obres que suposem que són de la casa al costat del pati (ara cal Borràs). Les feines quantificades de l'hort són cavar fesols i posar canyes, rebassar i fer les cols d'hivern, calçar les cols, arrancar cebes i fesols, fer faves i crestar les cols. També hi trobem asclar llenya. Les feines a les obres són per fer rasa pels fonaments i treure maons. Un jornal valia 20 pts., és a dir, 5 pts. menys que el de fuster.

Biel
(1955)

Roig de cognom.

Biel, Pep
(1932, 1933-1934)

Bosus, Sebastià
(1940)

Civit Montagut de cognoms. Era d'Ollers. A principis dels anys trenta va ser conserge de la Societat, president del Sindicat Agrícola (1928-1929) i altres càrrecs del Sindicat a més de regidor de l'ajuntament, tot abans de la guerra.²⁵

Boter, Pep o Pepito
(1936-1937, 1939-1940, 1942)

Al començament del carrer de les Hortes. Galofré de cognom. Treballava a les oficines del Sindicat.

Brisil [cal]
(1928)

Es tracta de la fonda del poble, situada a l'entrada del carrer de les Hortes, davant de l'església. A la planta baixa tenien també un cafè.

Brísila, Roseta
(1944-1945)
De cal Brisil.

Buixens [Augé], Pepito (calderer)
(1924, 1930, 1931, 1933, 1937, 1946)

Era lampista. Feia màquines d'ensulfatar. Tenia la botiga al carrer Major, a la casa derruïda fa uns anys per ampliar la plaça de l'Hospital. El taller donava a la plaça.

Busquets, Josep Maria
(1931, 1933, 1947, 1952-1953, 1954, 1955)

Paleta. Serrar (a la serra cinta) era una feina molt important. Serrar llenya, serrar per fer caixes o serrar fusta que el client portava. En aquest cas serrar cabirons o serrar un roll. També la venda de les serradures. L'any 1953 un sac es cobrava a 12 pts.

²⁴ Actes municipals, 1918.

²⁵ SANTESMASES (1996: 46 i 263).

Busquets, Ramon (*sabater*)

(1915, 1916, 1917, 1922, 1924, 1927, 1933-1939)

Al carrer Major. La botiga es conserva tal com quan va deixar d'exercir l'ofici. L'establiment portava el nom d'"El Siglo". De tant en tant en la facturació apareix servir una caixa de morts, en aquest cas folrada, pel preu de 150 pts. També, com a cosa curiosa, fer un quadre de la República, fet que ens indica les filiacions del client.

Butifarra

(1923)

Eren dos germans, el Pep i el Ramon.

Cabalé, Anton

(1923)

Cabrer o de la Cabrera, Estadu

(1924)

EC també l'esmenta i el situa al carrer de la Bassa.²⁶

Cabré, Pep

(1921, 1924)

Mateu de cognom. Al carrer de Sant Llorenç.²⁷

Cabré, fill del Pep

(1924, 1928)

Caixa de Pensions

(1946-1948, 1956)

Les obres d'aquests anys corresponen a l'obertura de les oficines als baixos de la Casa de la Vila. Entre altres feines hi ha fer un taulell de quatre metres, la porta del despatx i un pal de la bandera.

Calaf, Joan (*fill de la Ibèria*)

(1933-1935)

Vivia al carrer de la Mare de Déu.

Calaf, Ramon (*vaquer*)

(1955)

Tenia vaques i venia llet pel consum de la gent del poble. Vivia al carrer de la Bassa, davant de cal Solivella, on venien la llet. Les vaques les tenia al capdamunt del carrer de Sant Antoni, tocant a la Quintana del Castell.

Calella [*cal*]

(1915)

Calella, Modesto

(1936-1937, 1945)

Tenia fàbrica de begudes carbòniques davant de la rectoria, al carrer de les Hortes. Fill del Sisquet.

Calella, Sisquet (*fàbrica de gasoses*)

(1922, 1934-1936)

Andreu de cognom. L'any 1936 una caixa de morts folrada valia 70 pts. L'any 1936 obté en subhasta l'arrendament del cafè del Molí.²⁸

Camperrons, Isidro

(1924, 1930, 1934-1936, 1939)

Camperrons, Llorenç

(1948)

Pons Benet de cognoms. Fill de l'Isidro.

Canals, Dolores

(1934)

Probablement germana del Sebastià Canals (carreter).

²⁶ EC 8.10.1925.

²⁷ EC 8.10.1925.

²⁸ SANTESMASES (1996: 150).

Càndio (paleta)

(1923)

Eren dos germans, Joan i Salvador. De cognom Torredemer. L'any 1931 vivien al carrer del Pou.²⁹

Capblanch, Vicens (agutzil)

(1914)

Es devia tractar de Josep Bienvenido Vicente, agutzil del 1912 al 1915.³⁰

Capisola

(1914)

Capisola, Joan

(1928)

L'any 1931 tenia una carnisseria i venda de llet de cabra al carrer Major.³¹

Capó, Sisco

(1935)

Ferrando Ricart de cognoms. Vivia a la Quintana de l'Església. Va agafar el renom del pare.

Carbonells

(1914-1916)

Cardó

(1935)

Carreter, Sebastià

(1914-1918)

Deuria tractar-se del Sebastià Canals, el darrer carreter que hi ha hagut a Vila-rodona. Tenia l'establiment a la cruïlla de la plaça Vella amb el carrer de Sant Antoni.

Casabona, Anton

(1924, 1932, 1944)

Casabona, Joan

(1948, 1953)

L'any 1953 realitzen un dormitori amb un armari de quatre portes pel preu de 7.000 pts.³²

Casa del poble o de la Vila

(1934-1935)

Entre les feines realitzades veiem les fetes als pisos del mestre i del secretari o a les aules (estudi) de l'escola. L'any 1935 es fa referència al mestre Sr. Olivé.

Cassany, Sisco

(1946, 1951)

Ricart Sentís de cognoms. Al carrer de Sant Llorenç.

Cassany, Vídua de Pau

(1948)

Era Providència Pons Canela i els cognoms del marit eren Ferrando Ricart. Al Rec de Fora.

Casimiro Mònica

(1915)

Castells, Antònia

(1927, 1933-35, 1939-1940)

Filla de la Josepa. Es tractaria de la merceria de ca la Castells. Entre les feines trobem fer un aparador, vidrieres i prestatgeries.

²⁹ SOLÉ (1995-1).

³⁰ Actes municipals. Sessió del 25 d'abril de 1915.

³¹ SOLÉ (1995-1).

³² El meu pare, Josep Santesmases Molist, natural de Tona, era ebenista i en venir a Vila-rodona va fer molts mobles, sobretot els dormitoris dels nuvis que s'havien de casar. Els mobles es feien per encàrrec a partir d'unes làmines dibuixades que servien de model.

Castells [Augé], Josefa

De ca la Castells, botiga de roba i merceria situada a la plaça Vella. Era de Tuixent. Mare de l'Antònia. Sota les feines de fusteria es relacionen quantitats de roba comprada per Pau Ollé o família: davantals, fil, una bata, un mocador, un dipòsit per l'oli. Material que es devia restar de la factura de fusteria.

(1914, 1917-1925)

Castells, Josefa (*Brisil*)

(1928)

Vegeu *Brisil* per aquesta i la següent entrada.

Castells, Roseta (*Brísila*)

(1931, 1932)

Caterí

(1914, 1919)

Caterí, Ramon

(1925, 1927, 1936)

Robert de cognom.³³ Vivia a l'actual plaça de Catalunya, davant de la Caixa. A cal Joan Casabona de fa uns anys.

Caterí, Salvador

(1924)

Al carrer Major.³⁴

Celler del vi

(1920)

Probablement es refereix al celler del Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Vila-rodon, situat dins del poble, ara al costat del Casal.

Central Telèfons

(1922)

Colet (carrer de la Font)

(1940)

Colet, Isidre

(1914, 1934-1935)

Al carrer de la Font.³⁵

Colet, Joan (*teuler*)

(1932, 1933-1934, 1936-1937, 1951)

A l'actual carrer Pompeu Fabra.³⁶ Com a cosa curiosa hi ha la feina de fer un seient de comuna. També altres feines relacionades amb l'ofici de teuler com ara un "tablero" per treure les rajoles o un motllo. L'any 1951 li fan la caixa del carro. Havia baixat de Masbarrat.

Companyia Telefònica Nacional

(1932)

Consuelo dels ous

(1951)

Probablement es tracta de Consol Cardó Calaf, muller del Ramon Calaf (vaquer). Li fan unes portes vidrieres.

Convent de les Monges

(1943)

Hem de situar aquestes obres de reparació, iniciades el juliol de 1943, en la confirmació de la vinguda de les religioses de l'Oratori a l'antic convent i col·legi de les Carmelites, que ja no van tornar després de la guerra. Per a fer-ho possible es va constituir el Patronat Benet, impulsat per la família Benet, el rector i d'altres persones.

Cortada

(1927, 1933)

EC anota: *Cortada de la Muntanya*, i el situa l'any 1925 a la sortida del poble, en direcció

³³ EC 8.10.1925.

³⁴ EC 8.10.1925.

³⁵ EC 8.10.1915.

³⁶ SOLÉ (1995-2).

al convent de Sant Llorenç. Possiblement baixat de cal Cortada, mas proper a l'Albà.

Costurera, Antònia

(1922)

Cal Costurero era a l'actual carrer d'Antoni Gaudí. EC cita un *Pep de la Costurera* que situa al carrer de Sant Llorenç i un *Siscu de la Costurera* que situa als afores del poble, direcció al Convent.³⁷

Costurera, Marieta

(1934)

Cristet, Gran del

(1917, 1924)

A la Quintana del Castell.

Cristet, Maria

(1922)

Cristet, Martí

(1914-1919)

Cristeta, Carmeta

(1927)

Central Elèctrica. Electricitat

(1914-1915, 1916, 1919, 1922)

No tenim gaires referències de com es va implantar l'energia elèctrica a Vila-rodona. Sabem però que l'any 1912 va arribar la llum elèctrica a Vila-rodona.³⁸ Trobem reparaci-

ons de la tartana i uns taulers pels comptadors i motor.

Dalmau, hereu

(1922)

Dalmau, Pep

(1927)

Casa al costat de l'actual bar Miami. Toldrà de cognom.

Dilla, Lluís

(1921)

Dilla, Llorenç

(1934)

Sabater. També tenia correus.³⁹ L'any 1925 tenia una filla, la Teresa.⁴⁰

Dionisio [cal]

(1949)

Robert de cognom.

Dionisio (paleta)

(1943-1944)

El Casimiro Robert. Feia de paleta.

Domènech, Josep (Xarrit)

(1943)

A la Quintana del Castell.

Domingo (pastor)

(1934-1935)

Era solter i tenia cabres.

Domingo, Andreu (pastisser)

(1919, 1923, 1931, 1933, 1936-1937, 1939-1940, 1943)

cada, al començament del camí de les Hortes darrere de "la Torre". La postal cal situar-la a l'entorn de l'any 1917. Arxiu Santesmasés-Rabadà.

³⁹ SOLÉ (1995-1).

⁴⁰ EC 8.10.1925.

³⁷ EC 8.10.1925.

³⁸ Ramon Busquets Rius va escriure en un retall de paper: "El año 1912 en el mes de setiembre se puso la Electricidad en Vilarrodona y en esta casa pusimos dos luzes electricas. El año 1913 el Senor Ricardo Ferrer puso otra maquina al Molino de Santascreus y Pon de Aramentera ay todos juntos unos 800 luzes. Vilarrodona 17 de Agosto de 1913". També en una edició de postals de Fototipia Thomas per a F. Gavallda n'hi ha una (la núm. 3: Central – Eléctrica de Vilarrodona) que ens mostra el lloc on estava ubi-

Situat al carrer Major, al costat del Molí. Pare i fill tenien el mateix nom. El fill era germà del Blai. Algun dels conceptes tenen a veure amb el forn de pa: arreglar pales d'enfornar, caixes pel pa, posts per les coques.

Domingo [Figueras], Anton (*Neny*)

(1927)

Tenia dos fills, el Llorenç i el Pepet.⁴¹

Domingo, Blai (*pastisser*)

(1934, 1955)

Domingo, Jaume (*Jandet*)

(1937)

Tenia una barberia al carrer Major. També feia d'emblanquinador.⁴²

Domingo, Josep (*Neny*)

(1934-1935)

Germà de l'Anton.

Dominica

(1934)

Llopart de cognom. A la Quintana del Castell. Era una dona coixa amb un fill que compraven i venien verdura passant pels carrers amb un carro i tocant una trompeta.

Esbert, Catarina (*Mansiona*)

(1947, 1948-1950, 1951, 1952-1953)

La casa de davant de l'església. Algunes de les feines facturades es fan a Masbarrat com ara apariar una gàbia de la premsa. També trobem fer uns quadrons i uns bastiments pels casals del gra i arreglar una màquina d'arrencar ceps.

Escoda, Josep Maria (reverend)

(1934-1935, 1936)

Va ser regent de la parròquia de Vila-rodona des del febrer de 1934 fins al juliol de 1936. Va ser assassinat la nit del 25 al 26 de juliol a la carretera de la Múnia.⁴³ Entre diversos conceptes tenim fer 24 bancs de melis envernissats a 60 pts. cada un i dos reclinatoris també de melis envernissats.

Escola Sant Miquel

(1914, 1919)

Escola de nens de caire religiós situada al costat de cal Ferrer, a la plaça dels Arbres. L'edifici va ser enderrocat arran de la construcció del pont nou i la nova entrada del poble.⁴⁴

Església Parroquial

(1939, 1940-1941, 1943, 1944-1946, 1947-1948, 1949, 1950, 1951, 1953-1954, 1955, 1956)

Després del període revolucionari en què foren destruïts tots els elements de culte de l'església, són moltes les feines que es fan durant els anys 1939-1941. Entre altres fer un sagrari, una taula per al Santíssim, un confessional, arreglar les portes del cancell, fer candelers, arreglar bancs, una trona, catorze creus del viacrucis, un faristol, arreglar el tabernacle del Sant Crist, fustes per monument (ho trobem escrit "mulimen"), barres pels pendons, taulers per posar Sant Josep, Sant Isidre i la Mare de Déu del Carme, etc. L'any 1954 fan tres bancs i un reclinatori pel preu de 1.250 pts. També aquest mateix any hi ha conceptes lligats al cinema parroquial com arreglar cadires i fer un altaveu.⁴⁵

Espinaga, Caterina

(1927)

⁴³ SANTESMASES (1998: 88). MANÉ (1998: 11).

⁴⁴ SANTESMASES (1999: 13-15).

⁴⁵ Per a més informació de la postguerra vegeu: SANTESMASES (1998: 83-107).

⁴¹ EC 8.10.1925 i actes municipals, 1922.

⁴² SOLÉ (1995-1).

Espinaga, Sra. Carme

(1941)

Vegeu: Vídua de Josep M. Ferrer (Sra. Carme, Sra. Carme *de la farmàcia* i Sra. Carme Figuerola (*farmàcia*). El renom "Espinaga" fa referència a ca l'Espinac de la Serra.

Esquerds [Mas]

(1916-1920)

Estanc

(1919)

Estruch, vídua de Pau

(1935-1936)

Al carrer de la Bassa.

Fàbregas, Josep

(1915)

De cal Trecall.

Falange Española de la FET y de las JONS

(1939)

Dues feines comptabilitzades que havien de servir per anunciar la nova realitat política: dos pals de bandera i un cartell de 335 x 60 cm. El cartell es deuria posar al local de la "Societat" que va ser la seu de Falange.

Farmàcia

(1922, 1924)

Farmàcia, senyora Carme de la

(1940-1941, 1942-1943)

Vegeu: Vídua de Josep M. Ferrer (Sra. Carme), Sra. Carme *Espinaga* i Sra. Carme Figuerola (*farmàcia*).

Farré, Pep

(1933)

Farré, Pinsa?

(1921)

Ferlandina

(1914-1917)

Muller del Florencio de la Plaça.

Felip

(1916)

Ferrer, Josep M. (farmàcia)

(1926, 1928, 1930, 1933, 1934-1935, 1936, 1939)

Havia estat nomenat farmacèutic titular de Vila-rodona el 25 de juliol de 1917. La farmàcia estava situada a la plaça Vella. Fou assassinat el 20 d'agost de 1936 a la Rubiola. Era president de l'Acció Catòlica de Vila-rodona.

Ferrer, vídua de Josep M. (Sra. Carme)

(1945-1946, 1947-1948, 1949-1950, 1951, 1952-1953, 1954-1955)

L'any 1951 paga encerar l'altar del Sant Crist i el 1952 i el 1953, la feina de netejar-lo. L'octubre de 1938 el seu fill Josep M. era mort a Benissanet, probablement durant la Batalla de l'Ebre.

Ferrer, Lola (Mansiona)

(1932, 1933, 1936, 1939-1940, 1953-1954, 1954-1955, 1956-1958)

Entre les feines dels anys cinquanta hi ha muntar i desmuntar el tabernacle dels Dolors per Setmana Santa, que fins a la seva mort es guardava a casa seva.

Ferrer, Marcelino

(1914, 1922, 1925, 1933)

Vegeu: Puig, Josep. Es tracta de Marcel·lí Puig, que exercia de ferrer.

Ferrer nou

(1925)

Ferrer nou, Joan

(1927)

Ferrer, Platon (*pastisser*)
(1939)

Ferrer, Salvador (*pastisser*)
(1923)

Era el pare de Platon Ferrer. Tenien el forn al carrer de les Hortes.

Ferrer, vídua de Salvador (*pastisser*)
(1933)

Ferrera, Sisquet de la
(1932, 1934)
Gavalà de cognom.

Ferrera, Pepet de la
(1933-1934, 1935)
Rabadà de cognom. Tractava cereals i fruits secs al carrer Major.⁴⁶

Fesoler, Llorenç
(1915-1919, 1922, 1925, 1932)
Ferrando de cognom. Vivia a la costa de Buc.

Figueras, Mercedes (*casa Muñoz o Casa les Soleres*)
(1931, 1934)
Al carrer Major.⁴⁷

⁴⁶ SOLÉ (1995-1).

⁴⁷ L'any 1931 l'ubiquen al carrer Major, davant del carrer de l'Hospital: SOLÉ (1995-1). No és fàcil lligar les famílies Muñoz, Figueras i Llopart. L'any 1936 trobem Mercè Figueras, ubicada al carrer Major i identificada com a cap de família de drete. Nicolás Muñoz Martín era un comerciant de vins i aiguardents de Madrid localitzat a Vila-rodon a partir de 1884. Estava casat amb Josepa Figueras. Una de les filles, Neus, estava casada amb Pere Llopart Masana. L'any 1919 van vendre al Sindicat Agrícola i Caixa Rural (el del Molí) el magatzem, ara situat al costat del Casal (el local de fires), que va ser el celler cooperatiu d'aquest Sindicat. Probablement Mercè Figueras era germana de Josepa Figueras. Vegeu: SANTEMASES (1996: 173-176).

Figuerola, Sra. Carme (*farmàcia*)
(1943-1945)

Vegeu: Ferrer, Vídua de Josep M. (Sra. Carme) i Espinaga, Sra. Carme.

Figuerola, Joan
(1915-1916)
El Massot.⁴⁸ Al carrer de la Font.

Figuerola, Joanet
(1917)
Ponterrí. A la Quintana del Castell.

Filomena, Pep de la
(1937)
Balcells de cognom. Tenia un bar. Primer a la plaça Vella⁴⁹ i després el de la plaça dels Arbres, l'actual bar Miami. Les portes vidri-eres del bar foren fetes durant la guerra.⁵⁰
Vegeu: Josep Maria Balcells.

Florencio de la Plaça
(1942)
Socias de cognom.

Fone, Pere de la
(1921)

Forners, gremi de
(1936, 1937)
Indica clarament la situació política i sindical del temps de guerra i revolució.

Fortuny, Eloi (*de ca l'Escarbonells*)
(1929, 1934-1936)
Al carrer de les Hortes. Tenia tres fills, el Martí, el Ramon i la Mercè.⁵¹ Les feines relacionades amb l'activitat agrària són molt

⁴⁸ EC 8.10.1925.

⁴⁹ SOLÉ (1995-1).

⁵⁰ OLIVERAS (2001: 39).

⁵¹ EC 8.10.1925.

comunes. Aquí, per exemple, trobem uns taulons per descarregar la màquina de segar, apaiar una màquina d'arrencar ceps, posar uns "topos" al carro, arreglar uns rampills de la màquina de segar, un mànec aixada i unes portes estable.

Fuguet, Joan

(1954)

Vegeu l'entrada *Fuguet, Joan* (moliner Santes Creus) a Santes Creus. Hi ha feines que endevinem que corresponen a la seva indústria de compra i transformació de les garrofes, com fer canals, una gàbia pel motor o arreglar un descarregador.

Gallardé, Peret

(1934)

Possiblement Pere Fàbregas Barril, de l'actual carrer Pompeu Fabra.⁵²

Galofré, Isidre (paleta)

1932, 1935-1936, 1936-1937

El Pep de la Coloma. Pare del Pep i el Salvador.

Galofré, Josep

(1916-1918, 1919)

Galofré, Josep (boter)

(1914-1915)

Galofré, Josep (Alzinet)

(1915-1919)

Galofré, Ramon

(1919, 1927)

Galofré, Ramon (torre Calafell)

(1928)

Garric, Pepet

(1924)

Gavallda de cognom.

Garsa de les masies

(1923)

Es deu referir a la masia de cal Garça, a la serra de la Canya, prop de cal Pujolet.

Gavallda, Anton (Toni Pau)

(1934-1935)

Al final del carrer de les Hortes.

Gavallda, Federico (Pequenyo)

(1916-1919, 1922, 1927, 1929, 1930)

Paleta i empresari de la construcció. Havia treballat a Barcelona. Va tenir tres fills, el Pepito, el Joan i el Federico. Recordem el Pepito i el Joan fent de paleta en l'empresa familiar a Vila-rodona fins a la seva jubilació.

Gavallda, Josep

(1918)

Gavallda [Codinachs], Josep (Pequenyo)

(1952-1953, 1954, 1955, 1957-1958)

Fill de Federico Gavallda. D'aquests anys sembla que les feines fetes corresponen sobretot a l'obra d'arranjament del campanar. Hi ha moltes llates, llistons, quadrons, cabirons, falques, fer una pastera pel guix i fer sis culs de galleda. El 1955 sembla que subministra materials (llates, puntes, sindriats, fulloles) per a la casa en construcció de cal Tamborini, a Aiguamúrcia.

Gavallda, Josep. Majordom de cal Mas

(1914-1915, 1917-18, 1920)

Gellassa, Filomena

(1915, 1916)

Gelat, Josep

(1914-1917)

⁵² Actes municipals, 1923.

Gelat, Magí

(1916-1918, 1922, 1923, 1939-1940, 1942-1943)
Roig de cognom. Al carrer Pompeu Fabra.
L'any 1925 tenia tres nenes: Teresa, Maria i Providència.⁵³

Giró

(1915-1916)
Girona de cognom.

Gondolbeu, Andreu (Nasus)

(1924)
Pare de la Ramona (Nasus), que alhora era mare de Joan Solé. Tenien botiga al carrer Major (ca la Ramona).

Gori, Salvador

(1952-1953)
Andreu Pallarès de cognoms.

Grilla, Llorenç de la

(1935-1936)
Saperas de cognom.

Gregori (recader de Valls)

(1946)
Andreu de cognom. Feia d'ordinari amb el carro.

Grogués, Josep (Adrogueret)

(1935)
Tenia la botiga de queviures al carrer Major.
Pare del Bernat Grogués.

Guardià, Josep Maria de cal (farmacèutic)

(1919)
Vegeu: Ferrer, Josep M. (farmàcia).

Güell, Francisco (Aranyó o Sisquet Aranyó)

(1928, 1930, 1933, 1934-1937, 1951-1953)

Troblem feines relacionades amb la màquina de fondre brisa: arreglar una bàscula, una fusta per un postís de caldera, un caixó per a la brisa, un remenador, fer unes costelles per a la premsa, pilons per a la premsa. L'any 1951 li fan un dormitori de nen amb fusta seva. Tenia la fàbrica d'esperit de brisa a mig carrer de les Hortes.⁵⁴

Güell, Andreu (Casa Aranyó)

(1935-1937, 1939, 1954)
Al carrer de les Hortes. Tenia dos fills, el Pepito i la Claudina.⁵⁵

Güell, Pepito o Josep (Aranyó)

(1945, 1946-1947, 1954-1955, 1956)
Fill de l'Andreu. Tenia la fàbrica de "xampany" al carrer Jacint Verdaguer on embotellaven vi i vi gasat. Tenien diverses marques, algunes embotellades amb ampolles de cava.

Güell, vídua d'Andreu

(1940-1941, 1942, 1947-1948, 1953-1954)
L'any 1947 hi ha referències d'un taulell magatzem, aparar un aparell de tapar les ampolles i arreglar les portes del magatzem. Vegeu l'anterior.

Guinovart, Florencio

(1923)
Pare del Joan Guinovart.

Guinovart, Isidro

(1914)

Hermanes Carmelites

(1927, 1935)
Les religioses carmelites dedicades a l'ensenyament van establir-se a Vila-rodona l'any

⁵³ EC 8.10.1925.

⁵⁴ SOLÉ (1995-2).

⁵⁵ EC 8.10.1925.

1885⁵⁶ i en marxaren obligades per les circumstàncies l'any 1936. Després de la guerra ja no van tornar. Veurem diverses maneres d'apuntar-les.

Hermanes Carmelitas, senyores
(1933-1935)

Hermanes, senyores
(1920, 1929)

Hermanes Descalces, senyores
(1930)

Hermanes Felipanas
(1944)
Religioses dedicades a l'ensenyança. Filipenses van arribar a Vila-rodonà l'any 1943 i en marxaren l'any 1973.⁵⁷ Un dels conceptes de 1944 és la reparació de l'altar i fer-hi una tarima.

Hermanas Filipenses
(1946-1947, 1951-1952)
Vegeu l'entrada anterior.

Hispano Ponterrina
(1929, 1930, 1932, 1933-1936, 1937-1939, 1940, 1941-1942, 1943-1945, 1946-1947, 1948-1950)
Empresa dedicada al transport de passatgers amb servei regular i de material amb camió. Trobem conceptes com apedaçar el postís del camió, moltes peces d'alzina per la carrosseria o arreglar el Ford. Acabada la guerra tenim relacionats un Ford, un camió gros, un òmnibus, l'Hispano. Trobem que han fet un piló de figuera per l'enclusa. Sovint fan peces d'alzina, de roure o de fusta forta que s'utilitzarien en els vehicles. Els anys 1948-

50 s'arregla diverses vegades la plataforma i les baranes del camió.

Iglesias, Josep
(1916, 1924)

Jandet [cal]
(1919)

Probablement al carrer Major. Barber.⁵⁸

Jandeta
(1915, 1918, 1949-1950)

Leandro
(1953)

Llafre, Estenis
(1914, 1915, 1919)
Benet de cognom. Era paleta. Vivia als baixos de cal Brisil.

Llarg, Pep
(1916-1919)

Llecsó, Benido
(1933-1934)
Podria tractar-se de Benvingut Alegret Balañà. A la Quintana de l'Església.⁵⁹
Fer una taula de cirerer de fusta seva valia 32 pts.

Llenes, Pepito
(1914-1915, 1916)

Llenas, Pep
(1945)
El Pep de les Cabres. Les feines fetes corresponen a les obres de la carnisseria. Tancava les cabres primer a l'Olla de cal Rabadà, damunt de cal Tit, i després al carrer de l'Hospital.

⁵⁶ SANTESMASES (1984: 279).

⁵⁷ SANTESMASES (1989).

⁵⁸ EC 8.10.1925.

⁵⁹ EC 8.10.1925.

Llenas, Paulino (cabres)

(1953-1954, 1956)

Una part de la factura correspon a elements del corral com ara les menjadores, amb bàs-sia o sense, o unes portes reixades.

Llopart, Pere

(1915, 1916, 1948-1950, 1951-1952, 1953, 1954-1955)

Tot sembla indicar que a partir de 1948 gestiona la fàbrica d'esperit de vi que havia estat de l'Anton Oliva (el Genilles). Entre altres coses se li subministren taps, es fa un remenador i altres estris pels baixos i es fa un motllo per la caldera.

Llucieta (Ramon de la Carme)

(1934)

Pare del Pepet i el Domingo Alegret.

Magrané, Joan (metge)

(1933-1936)

Quan naixia un nen deia que era carn de canó.

Manset (graner)

(1932, 1934-1935)

La facturació correspon a la instal·lació d'una botiga (cereals) ubicada a la plaça Vella.⁶⁰

Manset, Francisco, Ferlandina o sigui

(1919)

Mansió, Anton

(1919)

A la plaça dels Arbres, davant de l'església. Segurament el pare de la Teresa i la Lola.

Mañé, Francisco. Mosso del Cortada

(1919)

Maria del Roc

(1914)

A l'actual carrer Pompeu Fabra.

Marimon

(1923)

Al carrer de la Font.

Marimon, Isidre

(1942, 1944)

Al carrer de la Font.

Marjantó

(1949)

Robert de cognom.

Marjantó petit

(1933)

Marlès

(1951)

Podria tractar-se del canyisser. Vegeu: Pons Barril, Josep (Marlès canyisser).

Marquet, Isidro

(1915)

Marsal, Ramon (pastisser)

(1935)

Vergés de cognom. Tenia el forn a la placeta del final del carrer del Pou. S'hi entrava també per un pati que donava al final de l'actual plaça de Catalunya.

Mas, senyora

(1914, 1915)

Mas de l'Alzinet

(1914, 1916, 1917, 1919, 1933)

Mas situat en direcció Can Ferrer, passat el mas de la Magina.

Mas de l'Andreu

(1913)

⁶⁰ SOLÉ (1995-1).

Mas situat al sud de Vila-rodona tocant al torrent de les Pinatelles, abans de Vilardida.

Mas del Cirereta

(1916, 1924)

Actualment conegut com els Esquerds.

Mas del Pujolet

(1915-1917, 1918, 1927)

Ara situat gairebé al peu de la carretera de Can Ferrer, a l'anomenada serra de la Canya.

Mas del Samion

(1933)

Mas dels Carbonells

(1932)

Mas d'en Calaf

(1940-1945, 1947-1948, 1949-1950)

Mas d'en Nofre

(1942-1943)

Mas desaparegut situat prop del torrent de les Pinatelles.

Mas d'en Roc

(1915-1916, 1929, 1935)

Trobem registrada quatre vegades la compra al client d'un quartà i mig d'oli que es devia descomptar de l'import de les feines realitzades.

Mas d'en Roig

(1920)

Cap a la carretera de Can Ferrer passades les Cases Noves.

Mas d'en Vives, Pep del

(1932)

El mas d'en Vives està situat a l'oest del poble, a l'altra banda del Gaià, en els costers que enfilen cap a les Planes.

Mas Serrà

(1919)

Masia situada tocant a la carretera de Can Ferrer, passat Mas d'en Roig.

Mas Serrà, Federico

(1915)

Maset de Pedrafità

(1920)

Petit mas de la propietat de Pedrafità, masia situada a uns 5 km en línia recta a llevant de Vila-rodona.

Masia Barberet, Roc de Can Ferrer

(1923)

Cal Barberet de la Serra. Comprada per Roc Vives, vingut de la masia Ventosa de Can Ferrer de la Cogullada (el Montmell).⁶¹ Més endavant i actualment coneguda com cal Roc de la Serra.

Masia Biel

(1921)

A les Planes.

Masia del Porta

(1915)

A les Planes.

Masies, Joan de les

(1916, 1926)

Al carrer de Sant Llorenç.⁶²

Massó

(1946-1947)

Al carrer de la Font.

Matà, Pere del

(1934)

⁶¹ COMAS (2007: 31).

⁶² EC 8.10.1925.

Ravell de cognom. Havien baixat de la masia del Matà al terme d'Aiguamúrcia. Avi de la Ramona i el Josep. Una escala de collir olives valia 20 pts.

Matacerver [*Pepet*]

(1934-1935)

A la plaça Vella. Feia d'ordinari i cobrador de la línia de Valls amb els cotxes de la Ponterrina.

Mateu, Josep (*Pep Cabró*)

(1928)

A la Quintana de l'Església.⁶³

Mateu, Josep (*agutzil*)

(1945-1946)

Va ser l'agutzil durant molts anys. El mateix que l'anterior.

Menut, Pep

(1932)

Mestre, senyor

(1935)

Met, Anton

(1922)

Al carrer Major.⁶⁴

Mio (*paleta*)

(1934-1935, 1938, 1947)

Mercadé de cognom.

Miquel, mossèn (ecònom)

(1914)

Es refereix a Miquel Castañeda, que va ser ecònom de la parròquia de Vila-rodona des de l'octubre de 1910 al juliol de 1914.

Miracle, Baldomero

(1923, 1924)

Mitjoner [*cal*]

(1939-1940, 1946)

A la Quintana de l'Església. L'any 1925 eren quatre fills: el Joan, la Remei, la Filomena i l'Antònia.⁶⁵ L'any 1940 reben a canvi 30 quilos de patates, unes a 1 pta./quilo i les altres a 1,50.

Mitjons [*cal*] o *Esmitjons*

(1914)

A l'actual plaça Vella, a la part del carrer que segueix amunt.⁶⁶

Molina, Joanet de la

(1923, 1927, 1929, 1934-1936, 1948-1949)

Solé de cognom. Vegeu: Solé, Joan (*tenda comestibles*).

Moliner, Jaume

(1920)

Moliner de la Torre, Pau

(1935)

Home de la Vermella de la Torre. Vegeu: Rosalia de la Torre.

Moliner, Pep

(1928, 1933, 1935-1937, 1940-1941, 1943-1944, 1945-1947, 1949-1952)

Benet de cognom.

Mònica, Nicasi de la

(1932, 1937, 1938)

Al carrer de la Font. Toldrà de cognom. L'any 1937 li serveixen deu cabirons i dos taulons de pi.

⁶⁵ EC 8.10.1925.

⁶⁶ EC 8.10.1925 ens el situa al carrer de les Monges i de cognom Balcells.

⁶³ EC 8.10.1925.

⁶⁴ EC 8.10.1925.

Moniqueta, Elvira

(1916, 1919, 1924, 1928)

Mare de Ramon Saumell.

Moniqueta, Ramon (merceria)

(1935-1936)

Saumell de cognom. Tenien fàbrica i botiga de roba de punt al carrer de Sant Llorenç.⁶⁷

Vegeu: Saumell, Ramon (Moniqueta).

Montmany, Josep

(1916-1919, 1921, 1924, 1927, 1929, 1933-1934)

Rector de Vila-rodona del juliol de 1916 al gener de 1934.

Montragull

(1950)

Montragull, Ramon

(1916-1921, 1935, 1938, 1946)

Muñoz, Sr.

(1924, 1933)

Els Muñoz tenien una fàbrica de destil·lació on ara hi ha el local de la fira. Nicolás Muñoz va vendre la fàbrica al Sindicat del Sindicat Agrícola i Caixa Rural (el del Molí) d'abans de la guerra, que es convertí en el seu celler. En postals antigues es pot observar una xemeneia que sobresurt del celler.

Muñoz, Sr. Pere de cal

(1919)

Possiblement es refereix a Pere Llopart, gendre de Nicolás Muñoz.

Musol, Pere

(1914)

Pere Recasens Musolas. Al carrer de la Font. Tenia un servei de transport. L'any 1900

sabem que tenia tartana que anava a Valls, i que l'any 1914 va posar un servei d'automòbil que feia trajectes entre Santes Creus i Alcover passant per Valls i els pobles del recorregut. En aquest sentit la factura inclou un pujador per l'"automòbil", un muntant de faig per una vidriera de l'"automòbil" i tocar una vidriera del mateix "automòbil".

Nasus, Andreu

(1920)

Vegeu: Gondolbeu, Andreu (Nasus).

Negre, Pere

(1938-1941)

Robert de cognom. Al carrer de la Bassa.

Nen Martí

(1914-1918)

Nen Tit

(1914-1915, 1916-1918)

Neny

(1923)

Vegeu: Domingo, Josep (Neny).

Oliva, Anton (Genilles)

(1930, 1933, 1934-1935, 1936, 1939-1940, 1941, 1942, 1944-1945, 1946, 1947, 1948, 1949-1950, 1952-1953)

Tenia la fàbrica d'esperit de vi a l'actual carrer Enric Benet, on ara hi ha els pisos que fan cantonada amb el carrer de la Pagesia Catalana. Entre el material subministrat el 1934 hi ha 3.000 taps de fusta per les bótes o bocois. Un miler valien 37,50 pts. L'any 1941 es continuava subministrant taps, lleunya, entre la qual n'hi ha d'especificada com a "peles", producte resultant de quadrear pins. Una hora de serra l'any 1942 valia 20 pts., que cal comparar amb un jornal de feina, que valia en aquella època 25 pts. El 1944 el jornal valia 25 pts. L'any 1947,

⁶⁷ SOLÉ (1995-1).

entre juny i juliol se li subministraven més de 2.700 quilos de "peles". L'hora de serra l'any 1947 havia pujat a 30 pts. A partir de l'any 1949 trobem fer prestatges, arreglar un taulell, fer un cavallet per posar els cascots d'arengades i arreglar una tauleta per posar la màquina de trinxar.

Olla, Llorenç de l'

(1935)

Segalà de cognom. A la Costa de Buc.⁶⁸

Ollé, Teresa Sra. (mestra)

(1924)

Arreglen tres taules.

Padró

(1914-1915, 1919, 1923, 1928, 1940)

Padró, Pep

(1937, 1943-1945)

Al carrer de la Font. L'any 1944 una caixa mortuòria folrada valia 300 pts.

Pardal

(1914, 1915, 1920)

Pardal de la Serra

(1924)

Vivien en una de les cases de la Serra, situades al sud de Vila-rodona, abans d'arribar a l'autopista.

Pastisser, Andreu

(1915)

Vegeu: Domingo, Andreu (pastisser).

Pastisser, Salvador

(1921)

Vegeu: Ferrer, Salvador (*Pastisser*). Entre les feines hi ha fer "una pala".

Pastor, Pelegrí

(1915)

Baiges de cognom. Era pastor. Marit de la Raquel que venia carn i llet de cabra a ca la Peixatera, a l'entrada del carrer Major.⁶⁹

Patronat Benet

(1953-1954)

Fundació constituïda l'any 1942 per la família Benet com a pòstuma voluntat de Josep Benet Galofré per comprar el col·legi de les religioses Carmelites per destinar-lo a l'ensenyament. Formaven el Patronat un membre de la família, el rector i el vicari general del bisbat (aleshores de Barcelona), que el presidia. El capital inicial va ser de 89.500 pts. El Patronat va propiciar la vinguda de les religioses de l'Oratori.

Peixatera [ca la]

(1933, 1934, 1935)

A l'entrada del carrer Major, cantonada de la plaça.

Pelegrina

(1924)

Pena [cal]

(1914, 1946)

A l'actual carrer Prat de la Riba.

Peones [cal]

(1916-1917)

Robert de cognom. A cal Peones eren lampistes i estaven situats al carrer de les Hortes. Venien i arreglaven bicicletes.⁷⁰ Vegeu: Robert, Josep M. (*Paones*) i el següent.

Peones, Pepet

(1921)

Eren dos germans, el Pepet i el Joan.

⁶⁸ EC 8.10.1925.

⁶⁹ SOLÉ (1995-1).

⁷⁰ SOLÉ (1995-2).

Pequeno, Federico

(1947-1948, 1949-1950, 1951-1952)
Vegeu: Gavallda, Federico (*Pequeno*).

Pié, Josep. Toni

(1939-1940)

Pié, Ramon

(1932, 1933, 1934-1935, 1940-1942, 1952-1953, 1955)

També conegut com a cal Toni de la Tenda. Tenia botiga de queviures i obraven la cansalada. Trobem feines relacionades amb la botiga com ara fer un piló de freixe amb les potes d'alzina, uns calaixos per posar ampelles de lleixiu o un salador per la càmera.

Pinons, Emilio

(1918)

A la plaça Vella.

Pistol, Gregori

(1952-1953)

Trobem facturades una caixa mortuòria folrada de "pañó", serrell i borles per 400 pts. i un banc de matar "tocinos" per 115 pts.

Pistol, Pep

(1915-1919, 1923)

Pistol, Pep (o sigui Sisqueta Plana)

(1928)

Domingo de cognom.

Pistola [ca la]

(1919, 1932, 1940, 1951)

Pistola (casa de Josep Porta)

(1930)

Pixapolit, Ramon

(1923)

Al carrer Sant Llorenç cap al Portal del Perera.

Plana, Mercè (Baigets)

(1953)

A cal Baigets tingueren forn de pa situat a la plaça dels Arbres.

Plano, Eduardo

(1933-1935)

Es refereix a Eduard Casabona Mercadé, de cal Plano. Era hortolà i tenia la casa a la plaça Vella.⁷¹

Platerets, Francisco

(1934-1935)

Prats de cognom. Pare del Ventura i avi del Josep i el Llorenç.

Poll, Rosalia

(1950, 1951-1952)

Rosalia Camps Gavallda. Vegeu: Robert, vídua de Pau. Comencem a trobar feines d'ebenisteria que realitzaria el meu pare, que era ebenista de professió. Per exemple, rascar i envernissar o encerar diversos mobles: llits, cadires tauletes, calaixeres.⁷²

Pons, Josep

(1953)

Pons Barril, Josep (Marlès canyisser)

(1943-1945)

Al carrer Joan Maragall.⁷³ Una caixa mortuòria envernissada de l'any 1944 va valdre 125 pts.

Pons, Llorenç (Camperrons)

(1943-1944, 1945-1946)

Vegeu: *Camperrons*, Llorenç.

⁷¹ SOLÉ (1995-1). Per la seva trajectòria política vegeu: MARTÍNEZ / PAGES (2000: 344).

⁷² Havia sentit explicar al meu pare que havien trobat a les golfes uns mobles que va restaurar.

⁷³ SOLÉ (1995-2).

Pons, Prudència
(1948)

Ponterrí
(1919)

Ponterrí, Domingo
(1954-1955)
Figuerola de cognom.

Ponterrí, Anton
(1935)
Antoni Figuerola Roca. L'any 1922 és al carrer de la Bassa.⁷⁴ L'any 1925 tenia tres fills: el Pepet, el Domingo i la Rosita.⁷⁵

Ponterrina, Carme
(1932)

Ponterrina, Josep Maria [de la]
(1937, 1939)
Monasterio de cognom. Propietari de la Hispano Ponterrina. Era fill del Pont d'Armentera. De l'any 1939, que s'encapçala amb "Año de la Victoria", hi ha la reparació del cotxe Hispano 1. Hi va dedicar 63 hores.

Pornou, Pau
(1914, 1923, 1934)
L'any 1931 és situat al carrer Major.⁷⁶

Porta [Canals], Josep. Mas de la Magina
(1914, 1915, 1916, 1918, 1920, 1924, 1927, 1929, 1930, 1935-1936, 1939-1940, 1941-1944, 1945-1946, 1947-1948, 1950, 1951-1952, 1953, 1955, 1956)
Pare de Josep M. Porta Massana. Era una de les masies més importants. També de les més properes al terme. Eren molt coneguts per

l'elaboració de vins, sobretot rancis, mistelles, vins de postres i de missa. L'any 1952 encara usaven un carro de trabuc.

Pote Martí, Andreu
(1927)
Al carrer Major.⁷⁷

Puig, Josep
(1932-1936, 1937-1942, 1950, 1954)
Fill de Marcel·lí Puig. Ferrer del poble, situat al carrer Major.⁷⁸ Una part de la facturació correspon a llenya. També trobem corrons de trill i posts. Significatiu de l'època és també el concepte "un quadre Caudillo".

Puigdueta, Rdo. Andreu (rector)
(1951-1952, 1953)
Va ser rector de Vila-rodona entre el novembre de 1948 i l'octubre de 1956. Va ser el rector que va fer les obres d'arranjament del campanar. Tenia fama de molt negociant.

Pulseretes
(1922)
Tia de la Teresina Pieró. Al carrer de la Bassa, davant de cal Pep i ca la Maria Robertó.

Punet
(1937, 1945)

Puntí, Isidre (Farga)
(1928)
Era de Manresa. Va adquirir l'antiga farga que havia quedat inutilitzada a partir de l'aiguat de Sant Cinto de l'agost de 1921.

Purnet [cal]
(1917, 1920)
Ricart de cognom.

⁷⁴ Actes Municipals. 1923.

⁷⁵ EC 8.10.1925.

⁷⁶ SOLÉ (1995-1).

⁷⁷ EC 8.10.1925.

⁷⁸ SOLÉ (1995-1).

Purnet, Llorenç
(1924)

Al carrer de la Bassa. Home de la Pepeta Segarra.

Purrut
(1919)

Rafí, Casiano
(1934-1935)

Cal Casiano. Espardenyeria al carrer Major.⁸²
Després de la guerra van tenir l'estanc.

Purrut. Cadirer
(1927, 1929)

Cisteller. Balcells de cognom. Al carrer de Sant Llorenç.⁷⁹

Rañé [Padró], Anton (Rata)
(1932)

Pare del Daniel Rañé i germà del Ramon Rañé. Al carrer Major.⁸³

Purrut. Peixater
(1934-1937)

Anava a Tarragona amb carro a buscar peix que venia la seva dona. Al carrer Nou de la plaça dels Arbres.⁸⁰ Pare de l'Adela i la Maria Rosa Balcells.

Rañé, Llorenç o Rata, Llorenç
(1914, 1915, 1916-1917, 1919)

Llorenç Rañé Comas, casat amb Anna Maria Padró Gavallda. Pare del Ramon i de l'Anton Rañé. Es relacionen conceptes que associem a una màquina de fondre brisa com ara un postís per la caldera, una escorredora, purgadors, un purgador per la brisa, un remenador, coladors, un tiràs i dues "galeas" per entrar els bocois.

Putrete, Dolores
(1924)

Probablement al carrer Major.⁸¹

Rañé [Padró], Ramon (Rata)

(1924, 1925, 1927, 1928, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934-1936, 1937-1940, 1941, 1942, 1945, 1946-1947, 1948-1950, 1951-1952, 1953, 1955-1956)

Tenia la fàbrica d'esperit de brisa a l'actual carrer Enric Benet, davant de les Monges. L'any 1933 hi ha diversos subministraments de llenya. L'any 1937 la llenya es pagava a 60 pts. la tona. Trobem feines vinculades a la màquina de fondre brisa: arreglar o fer un cul de caldera, posts de cup, fer o arreglar un purgador, fer un postís per la caldera, pel purgador o pel carretó gran, taps de bocoi, costelles gàbia, un colador, mànecs de forca, arreglar carretó o fer una tapa caldera. Els

Quiquirinyol
(1920, 1934)

Vegeu: Ricart, Josep (*Quiquirinyol*).

Rabadà [Mayné], Adrià
(1932)

A la plaça del Arbres.

Rabadà, vídua d'Adrià
(1946-1947, 1948, 1950-1951, 1952-1953)
Conxita Marcet.

Rabadà, [Pere] Màrtir
(1923)

A la plaça dels Arbres. Pare d'Adrià Rabadà.

Rafel, Joan
(1932)

⁷⁹ SOLÉ (1995-1).

⁸⁰ SOLÉ (1995-2).

⁸¹ EC 8.10.1925.

⁸² SOLÉ (1995-1).

⁸³ EC 8.10.1925.

seus fills Llorenç i Francisco van continuar el negoci fins al seu tancament.

Rañé, Rodolfo

(1956)

Fill de Llorenç Rañé Padró, que era germà del Ramon i l'Anton.

Rata, Victòria

(1914, 1915)

Victòria Pastor.⁸⁴

Recasens, Josep (Calçots)

(1946)

Recasens, Rosendo

(1949-1950)

De cal Calçots.

Religioses Filipenses

(1952-1953, 1954)

Vegeu: Hermanas Filipenses. Un concepte molt freqüent és arreglar taules, cadires i bancs.

Remediau

(1914, 1920)

Remediau de les masies

(1916)

Remediau, Joan del

(1929, 1935-1936, 1946, 1951-1953)

Pare del Daniel Roig.

Rei, Rafel del

(1935)

Bricollé de cognom.

Ricart, Josep (Quiquirinyol)

(1922)

Al carrer Major o de l'Hospital.⁸⁵

Robert, Dionisio

(1933)

Dionisio Robert Rius.⁸⁶

Vegeu: *Dionisio*.

Robert, Joan (cal Perenegre)

(1952)

Vegeu: *Negre, Pere*.

Robert, Josep M. (Paones)

(1932, 1935-1936, 1942-1943)

Robert [Rabadà], Pau [cal Poll]

(1924)

Va ser president de la Societat Agrícola, alcalde, primer president de la secció de Vinicultura del Sindicat Agrícola de Vila-rodona i impulsor de la construcció del celler cooperatiu, president del consell comarcal de Valls, de la Unió de Vinyaters de Catalunya, president de la Federació Agrícola de l'Alt Camp i diputat de la Mancomunitat.⁸⁷ Tingué tres fills: el Modesto, la Montserrat i la Felisa.

Robert, vídua de Pau

(1934-1935)

Vegeu: *Poll, Rosalia*.

Robertó, Eugenio

(1932, 1941-43, 1946-1949, 1950)

De cognom Robert. A primers dels anys quaranta Pau Ollé rebia a compte 50 quilos de fesols i 105 quilos de blat.

Robertó, Pepet o Pep

(1926, 1935, 1952-1953)

Robert de cognom. Germà de l'Eugenio. L'any 1953 li porten a canvi 62 quilos de fulla d'olivera, suposem que com de feines de fusteria a aliment per als conills.

⁸⁶ Actes Municipals, 1917.

⁸⁷ SANTESMASES (1996: 221-258) i MESTRE (1992: 925).

⁸⁴ EC 8.10.1925.

⁸⁵ EC 8.10.1925.

Robertó, Pere

(1915-1917, 1926)

Germà de l'Eugenio i el Pep. Es va establir a Vallmoll de ferrer.

Robertona, Malena⁸⁸

(1942, 1945)

Roc, Maria de cal

(1928, 1933-1934, 1943-1945, 1946-1948)

Roc, Marcelino

(1940)

Balcells de cognom. Al carrer de la Font. Una gàbia de conills va valdre 75 pts.

Roc, Pepito

(1949, 1952-1954)

Segalà de cognom. Al carrer Pompeu Fabra.

Roc de la Serra (o sigui Masia Barberet)

(1931, 1941)

Vegeu: Masia Barberet, Roc de Can Ferrer.

Romeu, Josep. Rectoria de Vila-rodona

(1914, 1915, 1916)

Va ser ecònom de Vila-rodona des del juliol de 1914 al juliol de 1916.

Rossa, gran de la

(1914-1915)

Andreu de cognom.

Rossa, Llorenç de la

(1933-1934)

Andreu de cognom. Al carrer Major.

Rosalia de la Torre

(1948, 1951)

De renom *La Vermella*. Es refereix a la casa situada a l'inici del camí de les Hortes / carrer Mossèn Galofré, actualment propietat de la família Teixidor de Ripoll.

Rosques

(1914-1919, 1923)

Rosques, Josep o Pep

(1920, 1928, 1936)

Oliva de cognom. Al carrer de Sant Antoni.

Safraner, Joan

(1917, 1923)

Vidal de cognom. Tenien dos fills, el Joan i la Teresa. Al carrer Major.

Safraner de Rocafort

(1918)

Safraner, Torre del

(1917)

Selvet Xanot

(1916-1920)

Salvador Pena Esplugas. A la Quintana del Castell.⁸⁹

Sanchez, [Joaquín] senyor (metge)

(1939)

Sastre, Anton

(1922, 1925, 1934-1936, 1942, 1945, 1947)

Ollé de cognom. Al carrer de la Font.

Sastre, Fermí

(1915)

Sastre d'ofici.

Sastre, Treseta

(1917)

⁸⁸ Ningú ens ha donat raó de la tal Malena. Podria ser la Mercè Robertona, del carrer de Sant Llorenç. EC 8.10.1925.

⁸⁹ Actes municipals, 1921.

Saumell, Ramon (*Moniqueta*)

(1950-1952, 1954).

Trobem feines relacionades amb l'activitat de fabricació de gènere de punt i potser la botiga, com ara fer un taulell i prestatgeries o fer fustes pel motor i les màquines. L'any 1954 les feines són ja de la casa nova del carrer de les Hortes.

Sereno

(1932)

Sereno, Pep

(1934-1935, 1937, 1939-1940)

Massó de cognom.

Simeó de les Masies

(1916-1920)

Colet de cognom.

Sindicat de l'Aigua

(1942, 1944)

Sindicat de la Comunitat de Regants. El primer concepte facturat és una caixa de morts, que deu correspondre a un treballador mort quan s'arreglava una ensulsiada a la mina del Roldonà (Aiguamúrcia) de la sèquia que porta l'aigua a les hortes de Vila-rodona des de Santes Creus.⁹⁰

Sindicat Agrícola de la Carretera

(1935)

Es refereix al Sindicat Agrícola de Vila-rodona, construït per Cèsar Martinell, situat a la carretera d'entrada al poble. Fou el sindicat més potent vinculat a les famílies d'idees republicanes o d'esquerres.⁹¹

Sindicat Agrícola de Vila-rodona

(1937, 1944-1945, 1946, 1948, 1949-1950, 1951, 1952, 1953-1954, 1955)

En temps de guerra li subministren taps (1.225) i llenya. Igualment l'any 1944. L'any 1950 encara subministren taps.

Sindicat [Agrícola] i Caixa Rural de Vila-rodona

(1918, 1919, 1920, 1924, 1927, 1934-1936)

Sindicat del Molí

(1924)

El Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Vila-rodona que tingué la seva seu social a l'edifici de l'antic molí fariner de la vila. Per això la seva denominació. Fou el sindicat de la part conservadora, el de les dretes.⁹²

Sindicat del Molí. Secció del vi

(1927)

Sindicat de vi antes Magatzem Muñoz

(1919)

Com hem vist en parlar de la família Muñoz, el Sindicat Agrícola i Caixa Rural (del Molí) va comprar el magatzem de Nicolás Muñoz per reconvertir-lo en el seu celler cooperatiu.

Sindicato Nacional de Vilarrodona

(1939-1942)

Curiosa denominació del sindicat agrícola resultant de la fusió obligatòria dels dos sindicats. Els serviren molts taps de fusta per a bocois.

Societat Agrícola

(1932)

La Societat de Treballadors Agrícoles fou fundada l'any 1893, i l'any 1901 va inaugurar el seu local social construït de nou (edifici de la Casa de Cultura actual). Fou l'entitat mare del Sindicat Agrícola de Vila-rodona.⁹³

⁹⁰ ANDREU, MIQUEL, SANTESMASES, SAUMELL (1996).

⁹¹ SANTESMASES (1996: 69-137).

⁹² SANTESMASES (1996: 141-183).

⁹³ SANTESMASES (1996: 17-60).

Sogues [cal]
(1926)

Segurament el cisteller que vivia cap al final del carrer de les Hortes.⁹⁶

Sogues, Filomena
(1919, 1922)

Tartaner, Fermín
(1919)

Solé, Joan (*tenda comestibles*)
(1936-1937)
Situada al carrer Major.

Teixidor, Joanet
(1923)
Al carrer de la Font. Galofré de cognom.

Solé, senyores
(1914-1919, 1920)
Al carrer Major.

Teixidor, Pau
(1919)
Galofré de cognom.

Solivella [cal]
(1935, 1939-1942)
Un dels conceptes corresponia a una tapa de comuna.

Teodora Cacaurea
(1935-1937)
L'Anton de la Teodora. Fàbregas de cognom.
Venien cacaus.

Solivella, Carmeta
(1939-1940)

Teresa, *doña*. Col·legi
(1914)
Mestra de les nenes.

Sumallet
(1924)

Tesu
(1925)
Al carrer de la Font.⁹⁷

Taon, Sisca
(1942)
La feina feta per Pau Ollé identifica la feina de pastor del client: una pallera de 13 pams, dues de 250 cm i un enreixat per a les cabres. A canvi, per pagar (en part) es reben 83 paners de fems a 3 pts. Venien llet de cabra a la plaça dels Arbres.⁹⁴

Tinaires del Sindicat de cal Muñoz
(1920)
Probablement l'empresa que va muntar les tines de formigó armat per al Sindicat Agrícola i Caixa Rural. Segurament es tractava de Pomar Gns. & Pons.⁹⁸

Tamboner, Joan
(1916)
Parera de cognom. Al carrer de les Hortes.⁹⁵
Vegeu l'entrada següent.

Tomaca, Pep o Coix Garrig
(1915)
De cal Pistol. Al carrer de Sant Llorenç.

Tamboner, cadirer
(1934)

⁹⁴ SOLÉ (1995-2).

⁹⁵ EC 8.10.1925.

⁹⁶ SOLÉ (1995-2).

⁹⁷ EC 8.10.1925.

⁹⁸ És el nom que constava a les plaques de les tines.

Toni, Anton

(1947)

Piè de cognom. Probablement el *Toni de la Bassa* del carrer de la Mare de Déu.

Toni, Pep

(1926)

Torredemer, Joan (*Candio*)

(1924, 1927, 1930, 1933-1936)

Vegeu: *Candio* (*paleta*).

Tremolins. Sereno

(1915)

Parera de cognom.⁹⁹ Al carrer de la Bassa. Havia fet de sereno.

Tronc [*cal*]

(1933)

Truque, Jaume

(1919, 1935)

Al carrer de la Bassa.¹⁰⁰

Valentí, senyor

(1935-1936, 1939-1940, 1949-1950)

Família amb moltes propietats.

Valentí, Francisco

(1940-1942, 1944-1946, 1947-1948)

Valls, Pep

(1925, 1928, 1934-1936, 1939-1940, 1945)

Segarra de cognom.

Vallvé

(1924)

Vallvé, Josep

(1915, 1920, 1921)

Vallvé, Peret o Pere

(1934, 1932, 1934-1935, 1944, 1945-1947, 1948, 1949, 1953-1954, 1955)

Les reparacions o els anomenats "remendos" són molt usuals sempre. Per exemple, en aquest cas, l'any 1952, trobem arreglar dos sunyers i canviar-ne la tela. També és molt freqüent fer feines o estris pels animals, en aquest cas fer bàssies per a les gallines, que l'any 1952 valien 77 pts., i el 1953 és facturada per 125 pts. Feia d'hortolà.¹⁰¹

Ventura, Antoni. *Fàbrica de sedes*

(1914, 1915)

Es refereix a la fàbrica d'estampats de seda La Serra, situada al sud de Vila-rodonà, al peu del Gaià, a menys d'un quilòmetre.¹⁰²

Vespella, Pep de

(1917, 1923)

Sanromà de cognom.

Vespella petit

(1946)

Sanromà de cognom.

Vicianà, Josep Maria

(1926, 1939, 1941-1948, 1949-1951)

Veciana de cognom.

Vidal, Jaume

(1914-1917)

Vidal, Joan (*Safraner*)

(1930)

Vidal, Pep

(1924, 1926)

Vidala, Antònia

(1934-1937)

⁹⁹ Actes municipals, 1915.

¹⁰⁰ EC 8.10.1925.

¹⁰¹ SOLÉ (1995-2).

¹⁰² SANTESMASES (1984: 176-180).

Virgili, Isidro. *Pescado*

(1914-1919, 1920)

A la Quintana de l'Església.

Vives Andreu, Josep (*Xenu*)

(1934-1935)

Vives, Llorenç (*Llubí*)

(1938-1941, 1946-1947)

A l'actual carrer Pompeu Fabra.

Xenu

(1928)

Josep Andreu.

Xerita, Sió

(1932)

Xarrit

(1922, 1923)

Podria ser Domènech de cognom. A la Quintana del Castell. EC situa un Xarrit al carrer de les Hortes.¹⁰³

Xifré, Joan. *L'heureu de ca la Noia*

(1914-1916, 1922)

Xixa, Emília

(1935-1938)

Xullat, Isidro (pastor)

(1935)

Bricollé de cognom. Pare del Niceto i el Cinto.

4. BIBLIOGRAFIA

ANDREU, Agustí; MIQUEL, Marina; SANTESMASES, Josep; SALMELL, Dolors (1996). «La sèquia de Vila-rodona». *Quaderns de Vilaniu*, 30. Valls: Institut d'Estudis Vallencs.

BOADA I VIVÓ, M. dels Àngels; ROVIRA RIBAS, Josep M. [selecció i redacció] (2000). *50è aniversari Orquestra Galants*. El Pont d'Armentera, 34 p.

COMAS I CARDÓ, Joan (2007). *Can Ferrer anys enrere*. Associació de Veïns de Can Ferrer de la Cogullada.

MESTRE I CAMPI, Jesús [dir.] (1992). *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1.147 p.

FORT I COGUL, Eufemià (1972). *Santes Creus de l'exclaustració ençà*. Santes Creus: Publicacions de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus, 504 p.

GAVALDÀ, Antoni (2009). «El monestir de Santes Creus el 1936: el Vaticà de l'Alt Camp». *La Resclosa*, 13, p. 135-150.

IBARRA OLLÉ, Ricard (1998). «El Sindicat Agrícola d'Alió i el seu celler cooperatiu: la culminació de l'associacionisme agrari alionenc». *Quaderns de Vilaniu*, 34. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, p. 43-85.

MAÑÉ I GAVALDÀ, Josep (1998). «Els fets de Vila-rodona. Juliol de 1936». *La Resclosa*, 2, p. 5-11.

MARTÍNEZ DE SAS, María Teresa; PAGÈS I BLANCH, Pelai (2000). *Diccionari biogràfic del moviment obrer als Països Catalans*. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1.482 p.

MONCUNILL, Lluís M. (2009). «Apèndix 2: "Carles Cardó, de l'alba a la nit transparent"». *Quaderns de Vilaniu*, 55. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, p. 89-94.

OLIVERAS, Joan "Joan de Sabadell" (2001). «Vivències a Vila-rodona». *La Resclosa*, 5, p. 29-46.

¹⁰³ EC 8.10.1925.

- SANTESMASES I OLLÉ, Josep (1984). *El segle XIX a Vila-rodona*. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, 309 p.
- (1989). «L'ensenyament a Vila-rodona (I). Les Religioses Filipenses». *Caliu. Revista de Vila-rodona*, 5.
- (1996). *El cooperativisme agrari a Vila-rodona (1893-1939)*. Vila-rodona: Centre d'Estudis del Gaià, 318 p.
- (1998). «L'església de Vila-rodona durant la guerra i els primers temps de la postguerra: la pròpia versió dels fets». *La Resclosa*, 2, p. 83-107.
- (1999). «Les escoles de la Societat i de Sant Miquel: les contraposicions ideològiques de la Societat Vila-rodonina. 1906-1914». *Caliu. Revista de Vila-rodona*, 42.
- (1999-2). «Les parròquies de Selma, l'Albà, el Montmell, Rodonyà, Montferri i Salomó, abans, durant i després de la guerra». *La Resclosa*, 3, p. 75-121.
- (2002). «La parròquia de l'Albà en el segle XIX». *La Resclosa*, 6, p. 111-142.
- SERRA PALLARÈS, Maribel (2008). «Un local per al Poble de Santes Creus (1937-1977)». *La Resclosa*, 12, p. 95-115.
- SOLÉ GONDOLBEU, Enric [coord.]¹⁰⁹ (1995). «Gràfic de situació de les botigues, oficis i professions de Vila-rodona l'any 1931. 1a part». *Caliu. Revista de Vila-rodona*, 28. Festa Major 1995 [suplement].
- (1995). «Gràfic de situació de les botigues, oficis i professions de Vila-rodona l'any 1931. 2a part». *Caliu. Revista de Vila-rodona*, 29. Fira 1995 [suplement].

¹⁰⁹ Gràfics elaborats amb la col·laboració d'Isidre Andreu i Cardó, Isidre Andreu i Vives, Josep Barril i Miquel, Josep Gavallda i Codinachs, Tomàs Gotarra i Lloveras, Josep Prats i Iglésias, Josep Rabadà i Marcet, Daniel Rañé i Dalmau, Ramon Roca i Iglésias i Josep Virgili i Urpí.